

Paní organizátorka mi říkala, že před budovou parkuje ford fiesta. Prosím přeparkovat. Je to něčí?

Dobrý den vážené dámy, vážení pánové, vítám vás na dnešní konferenci, která se koná v rámci projektu národní rady osob se zdravotním postižením rovná práva pro všechny. Chtěla bych poděkovat Pardubickému kraji. Přivítala bych vzácné hosty, paní senátorku Miluši Horskou, pana doktora Pavla Ptáčníka z úřadu vlády. Pana vícehejtmana Ing. Romana Línka. Paní Mgr. Liedermanovou. Paní Mgr. Janu Kvasnicovou, představitelku kanceláře vedení a další hosty. Než předám slovo panu náměstkovi Línkovi, dovolila bych si říct několik organizačních informací. Pokud jste se ještě nezapsali do prezence, můžete tak učinit o přestávce. Všechny poprosím o dodržování časového harmonogramu, konferenci jsme prodloužili do 14:00. Vedle v sále je občerstvení, nabídněte si prosím. Další občerstvení bude k dispozici o přestávce. Ve složce máte materiály, někteří z vás dostali anketu spokojenosti. Pokud budete mít chuť, můžete jí v průběhu vyplnit a odevzdat. Pan Ing. Línek řekne více. Poprosím jej o zahájení.

Dovolte mi, abych vás přivítal v přednáškovém sále Jana Kašpara, tato konference rovná práva pro všechny, pořádáme spolu s radou osob zdravotně postižených, věřím, že vám bude dnešní zázemí dobrou kulisou. Jan Kašpar překonává překážky také a je jedním z těch, který se dostal do vzduchu. Před deseti dny byla premiéra filmu, který se natáčel. Berme to jako inspiraci. My jsme jako kraj na tomto poli spolupracující mnoho let a už v roce 2006 jsme přijali plán pro osoby se zdravotním postižením a ten se postupně naplňuje. V prosinci loňského roku jsme přijali druhý plán. Nějaké nové výzvy před námi byly. Cíl je jasný, zlepšit podmínky pro osoby se zdravotním postižením v oblasti dopravy atd. Spadá to do sekce sociální a my jsme na této konferenci přijali pana Jiřího Brýdla. Paní vedoucí tady bohužel není, jela do Hradce Králové. To je drobná omluva a k tomu, o co jsem byl požádán, je vyhlášení ceny Duhové křídlo 2012. To je věc nová a cílem je, abychom ve svém okolí ocenili lidi, kdokoliv napomáhá lidem s handicapem, musíme udělat vše proto, aby žádný handicap nebyl. V tomto směru jsme se rozhodli, že budeme oceňovat za práci, kteří se v této práci v odstraňování bariér prosazují. Pan hejtman nebo já se budeme moct poklonit těm, kteří tuto cenu zasluhují a v Pardubickém kraji je těchto nominací hodně. Uzavřel bych zahájení konference a budu poslouchat část, kterou tady budu.

Děkuji a poprosím o úvodní slovo paní senátorku.

Dobré odpoledne, kolegové kolegyně, je to zvláštní, ale když paní Konečná pořádá konferenci, tak mám vždy čas. To není náhoda, tak to má být, chtěla bych poděkovat za nominaci, kterou jsem od vás dostala a dostala se zároveň do nejužšího výběru. Mně se

v životě dostává toho vyznamenání, že vždy dojdou k nějaké metě, o kterou jsem nijak zvlášť neusilovala a cením si toho, že to přijde odněkud jinud. Škola svítání letos slaví 20 let. Takže ta meta přišla jako takové ohodnocení mého týmu a věřte, že u nás už je stálých dětí a klientů 180. Tato parketa mě neopustila. Teď je tuto parketu, která vznikla. Ve spolupráci s národní radou zdrav. postižených děláme návrh zákona, který se týká důchodů, jde o to, že když si žádá, nebo jste přeřazeni do jiného stupně, tak zůstává bez finančních prostředků, je kolem toho spousta řečí a v tuto chvíli se na náš ministerští chystají jako kdyby šlo o tajné zprávy o bezpečnosti země. Kromě těch hřejivých slov si přejeme, abychom se vždy mohli cítit jako lidé a měli jsme všichni své místo. Patřili tam, kam máme. Dnes lidé všichni touží po tom nejjednodušším, aby nás měl někdo rád, jako bychom na to v naší republice pozapomínali. Teď jsme se o tom s panem předsedou bavili, ale lidská morálka a svědomí, která se dostává už kojenci, ta se prostě do zákona napsat nedá. Doufám, že i vy začnete, překračováním překážek, být příkladem. Děkuji ještě jednou za pozvání

Já taky děkuji za krásná slova na úvod a nyní bychom přistoupili k první prezentaci. Ještě jsem chtěla říci, že budeme rádi, kdy tato konference bude o vzájemné diskuzi. Nebojte se pokládat dotazy, kdykoliv po skončení jednotlivých příspěvků se můžete přihlásit a hovořit. Dojdeme k vám s mikrofonom. Nyní bych požádala o prezentaci Pavla Ptáčníka, vedoucího sekretariátu VVZPO, úřad vlády ČR.

Vážené dámy, vážení pánové, všem děkuji za pozvání na tuto konferenci. Mé téma je takové poměrně široké, ale připravil jsem si pro vás příspěvek týkající se práv. Samozřejmě lidská práva jsou nastavena obecně pro všechny, to si ukážeme, základní principy, které se týkají naprosto všech bez rozdílů a pak jsou určitá opatření, která mají klást naplňování práv právě lidí se zdravotním postižením. Začneme těmi obecnými. Pokud bychom se chtěli podívat, kde je najdeme, jsou ústavně zakotvena a to v listině základních práv a svobod. Listina základních práv a svobod je součástí pořádku. Najdete jí pod číslem 2 z roku 1993. Listina jednoznačně říká, že lidé jsou si rovni v základních právech. Jsou nezrušitelná. Práva tady máme a nikdo nám je nemůže vzít. Stát je uplatňuje způsobem, který zákon stanoví. Nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. Základní práva jsou pro všechny bez rozdílů. Rasa, barva, pohlaví, příslušnost národností, etnická menšina, rod, nebo jiné postavení. Co se týče zdravotně postižených, nemáme to. Usilovali jsme o to, abychom listinu o zdravotně postižené doplnili. Nabralo to legislativní rámec, prošlo to připomínkovým řízením a připravuje se k projednání vlády, ale právně se ukázalo, že úmluva, která se týká zdrav. postižených je nadřazena právnímu řádu celé ČR a je zřejmé, že bude schválena. Listina vedle obecních ustanovení řeší i ostatní skupiny práv. Mezi skupiny základních práv patří práva svobody. Každý má právo na život, to je to nejzákladnější právo. Je nutné ho ochránit ještě před narozením. Nikdo nesmí být zbaven života. Velice důležité právo z hlediska zdravotně postižených a poskytování sociálních služeb. Osobní svoboda je zaručena. Nikdo nesmí být zbaven osobní svobody.

Zákon stanoví, ve kterých případech může být osoba držena v ústavní zdravotnické péči. Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, čest a pověst. Chránit jeho jméno. Velice důležité, každý má právo na svůj majetek – vlastnické právo. Ochrana tajemství sem patří také. Ochrana pohybu, hledisko mobility lidí se zdravotním postižením. Nezbytně důležité právo. Náboženské vyznání. Tolik k základním lidským právům, velice stručně se podíváme, jaká politická práva jsou garantována listinou. Právo na informace. Pro nás se zdrav. postižením mimořádně důležité právo. Petiční právo ve věcech veřejného zájmu, každý má právo se obracet na úřady se stížnostmi. Zákon stanoví, jak musí konkrétní osoba reagovat na petici. Právo shromažďovací, které je zaručeno všem. Právo osvobodit se, vzniklo na tom celé hnutí zdrav. postižených, hnutí vznikla na základě tohoto práva. Práva ve věcech veřejných, to jsou práva politická. Není potřeba více, je potřeba, abychom si to roztřídili. Právo kulturní a sociální. Každý má právo na povolání, právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost, další právo – právo sdružovat se s jinými. Zákon stanoví specifické skupiny osob, které mají zvláštní ochranu, týká se to osob se zdrav. postižením, kteří mají vyšší ochranu při práci a jiné zdravotní podmínky. Osoby se zdravotním postižením mají právo na zvláštní ochranu v pracovních vztazích a na pomoc v přípravě na povolání a to se promítá do dalších zákonů – zákon o zaměstnanosti. Přiměřené nutné zabezpečení. Způsobilost práce je jasně definována listinou. Právo na ochranu zdraví, rodičovství.

Péče o děti. Článek 33 definuje právo vzdělání. Za jakých podmínek atd.

Nové moderní právo, právo na příznivé životní prostředí. To patří do nových práv. I v těch 90. letech bylo v ČR akceptováno, protože životní prostředí u nás nebylo vůbec dobré. Poslední skupinu tvoří právo na soudní a jinou právní ochranu. Každý může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.

Má samozřejmě právo používat, a aby byl zajištěn tlumočník, protože z důvodu smyslového postižení nemůže komunikovat. To bylo velice stručně k listině základních práv a svobod. Je dobře si uvědomit práva, která jsou tady garantována a která se týkají všech. Další právní předpis, ke kterému se zmíním velice okrajově, je zacházení o právních prostředcích ochrany před diskriminací, který zase nějakým způsobem navazuje na listinu a některé evropské směrnice, je třeba je implementovat a je z hlediska zdravotně postižených velice důležitý. Upravuje řadu důležitých oblastí, které jsou pro naši oblast velice důležité. Oblast práva a zaměstnání a přístup k zaměstnání, oblast sociálního zabezpečení, poskytování sociálních výhod, přístup ke zdravotní péči, přístup ke vzdělávání, bydlení. Pokud jsou nabízeny veřejnosti. Tyto oblasti jsou skutečně velice důležité, na tomto integraci stavíme. Co se rozumí zdravotním postižením, řekl bych, že se myslí mentální, pohybové, smyslové a další postižení, které může osobám bránit v různých oblastech, musí jít o dlouhodobé postižení. K tomu antidiskriminačnímu zákonu není potřeba z mé strany víc, ale určitě ještě na něj dojde řeč. Tím dalším nesmírně důležitým právním dokumentem, o kterém bych se chtěl zmínit, je úmluva o právech osob se zdravotním postižením, je to dokument, který byl přijat organizací spojených národů, který ČR ratifikovala. Je přijat celý, je nadřazen celému

právnímu řádu celé ČR a musí být respektován. Pokud bychom se podívali do historie, ? bylo upraveno pouze v obecné rovině. V mezinárodním faktu o hospodářských právech a dalších. To jsou úmluvy, které platí obecně. Ve skupinách osob, jako jsou ženy a děti, byly určité nerovné postavení. Ochrana lidských práv žen a dětí byla samostatnými úmluvami. Jako například úmluva o právech dítěte, diskriminace žen. Dříve specificky upravovat lidská práva zdrav. postižených měli nezávazný charakter. Možnost existence samostatné úmluvy pro zdrav. postižené byla na mezinárodní úrovni poskytována řadu let. Chvíli to vypadalo, že možná jo, pak převládal názor, že se stačí pohybovat v obecné rovině. Samostatné úmluvy nabraly v tomto směru určité ? nakonec se to přece jenom podařilo na úrovni OSN, nacházelo to stále větší podporu. Přijetí rezoluce hromadného shromáždění OSN v prosinci 2001, na základě které byl postaven výbor o posouzení nároků vztahujících se ke zdravotně postiženým. Zasedání výboru se uskutečnilo v červenci 2002. Na základě jednání byla přijata zpráva, která doporučila, že je myšlenka nosná a že úmluvu je třeba připravovat, což se pak nakonec stalo a přijetí závazného dokumentu vyjadřovala již v přípravných fázích celá řada zemí. Samozřejmě jsou různé představy o tom, jak má úmluva vypadat. Bohaté státy aby si nemysleli, že už mají vše. V roce 2004, kdy se připravil dokument, který byl předložen výboru. Od roku 2005 už vše začalo pracovat na konkrétním textu úmluvy. Práce samozřejmě pokračovaly v zasedání výboru max. 2x ročně. Nakonec probíhá systém projednávání – první čtení, druhé čtení – dolaďují se jednotlivé články a nakonec proběhlo závěrečné jednání výboru v srpnu 2006, kde na konci skutečně došlo k tomu, že úmluva spatřila světlo světa, byla odhlasována včetně protokolu. Úmluvu o právech osob se zdrav. postižením i s protokolem byly přijaty 13. prosince v roce 2006. Otevření podpisu se konalo v červnu 2007 i ČR spolu s ostatními státy tuto úmluvu podepsaly, ale s výhradou jako většina států. Cílem procesu bylo porovnat právní řád s úmluvou, jednotlivými články a zjistit, jestli články budeme schopni jako česká republika naplnit. Prokázalo se, že snaha ČR doznala významného pokroku, tzn., že i ty články až na určité výjimky byly podle názoru expertů z jednotlivých resortů proveditelné. Určitý problém byl např. článek 12, který stanovil určité věci ve vztahu k způsobilosti k právním úkonům. Omezoval je působností a další asistenční výpomocí. Zde bylo zřejmé, že bude nutné přijmout nějaká opatření, aby se tyto věci do souladu dalo, což se nakonec stalo a promítlo se to do zákoníku. Další oblasti, kde bylo provést zásahy a úpravy pro zdrav. postižené. Ty se také realizovali díky zákony o zdravotních službách, který nabyl platnosti letos 1. dubna. Pro ČR vstoupila úmluva v platnost 28. října 2009. Další památeční 28. říjen. Najdete ji ve sbírce 2010 v mezinárodních smlouvách. Stručná charakteristika úmluva... asi lze říct, že tato úmluva navazuje na již existující úmluvy. Ona nezakládá žádná nová práva, pouze ukládá důsledné naplňování existujících práv z hlediska zdravotně postižených, právo na samostatnost, nezávislost, svobodné rozhodování, podporuje zapojování osob se zdravotním postižením. Pokládá zajištění přístupu zdrav. postižených ke vzdělání, informacím, rehabilitaci a komunikaci. Tyto články jsou rozvedeny v rámci jednotlivých článků. Účelem úmluvy je podporovat, chránit a zajišťovat rovné užívání všech lidských práv a svobod. Všemi osobami se zdravotním postižením. Podporovat je. Obsah úmluvy tvoří preambule a 50 článků. Co se týče vymezení

okruhu zdravotních postižení, to byl také oříšek, na kterém se státy velmi obtížně domlouvali. Osoby mající dlouhodobě, smyslové či jakékoliv jiné postižení. Může to bránit jejich plnému a

Vymezena definice zdravotního postižení, ještě možná zmíníme nebo ukáží zásady, na kterých je ta úmluva založena. Respektování přirozeného důstojnosti, samozřejmě jedna ze základních zásad, nediskriminace, začlenění do společnosti, respektování odlišnosti a přijímání zdravotně postižených jako lidské společnosti. Rovnost příležitostí, přístupnost, rovnoprávnost mužů a žen a také respektování rozvíjejících se schopností dětí se zdravotním postižením. Možná poslední věc. V souladu se článkem 33 je každý stát ve stanoveném období podávat zprávy, jak naplňují jednotlivé články úmluvy. ČR zprávu pro OSN v řádném termínu odeslala. O té úmluvě by se dalo povídat hodně moc, ale toto jsou asi takové nejdůležitější informace. Toto jsou takové legislativní věci, neméně důležité jsou dokumenty nelegislativní povahy. Mám na mysli národní plány, které schvalují vlády a poté nesmírně důležité jsou i ty krajské plány vyrovnávání příležitostí zdravotně postižených. Stále více bude převáděna řada důležitých oblastí působnosti státu do působnosti krajů. Např. vzdělávání, doprava, zdravotnictví a to jsou z hlediska zdravotně postižených velice důležité oblasti. Dotace na poskytování sociálních služeb. Role krajských plánů je také nesmírně důležitá. Obecně řečeno, charakterizování zdravotně postižených.. skládá se to z takových dvou hledisek. z hlediska sociálního a integračního. Sociální představuje fungující sociální systém a řadu opatření, která zajišťují zaopatření zdravotně postižených, dávky, příspěvky, atd. Poté hledisko integrační. Nemá s tím prvním moc společného, ale jde o naplňování základních lidských práv, začleňování do společnosti atd. Hledisko sociální mělo u nás vždy velkou tradici a patřili jsme v tomto k vyspělým státům. Otázky integrace byly řešeny jen velmi málo. S opožděním. Po 89. roce vytvořilo pro rozvoj občanských iniciativ velmi dobré podmínky právě pro zdravotně postižené. Začala tu vznikat občanská sdružení, jejich cílem bylo obhájení práv osob se zdravotním postižením. Hájení lidí, ale také začali v rámci svých spolků, řadu služeb, které tu doposud nebyly. Např. sociální služby, vzdělání, rehabilitace apod. Vzniká i na úrovni krajů, regionů, místní třeba i s velmi malým počtem zdravotně postižených. V roce 1991 vznikl i vládní výbor. To byl orgán na úrovni státu, který na základě iniciativ organizací zdravotně postižených, i díky mezinárodním požadavkům byl vytvořen a funguje dodnes. Je poradenským orgánem vlády. Ve své činnosti usiluje o rovnoprávnost pro osoby se zdravotním postižením. Zaměřuje se na vzdělávání, zaměstnávání, mobilita atd. I od devadesátých let, předpokladem bylo vytvoření potřebného legislativního prostředí, které tato práva a svobody garantuje a chrání. To představovalo zakotvení antidiskriminačních opatření. v některých zemích tyto otázky řešily velkým antidiskriminačním zákonem. Jako např. v USA nebo VB. Naše střeoevropské právo na toto moc nebylo. Podporu jsme proto nezískali. Byla zvolena druhá varianta. Že se práva zakomponovala do všech důležitých zákonů. např. stavební zákon o bezbariérovém přístupu. Aby se přístup integrace rozvíjel, byly vypracovávány a schvalovány národní plány, ve kterých byly definovány konkrétní úkoly pro jednotlivé resorty na stanovené období. Pokud se podíváme do přehledu tak víte, že realizuje pátý národní plán v těch prvních fázích bylo potřeba opravdu nastavit mechanismy ohledně právních otázek,

upravit řady právních předpisů, finanční nástroje. Dnes už absolutní většina právních předpisů je z hlediska potřeb zdrav. postižených na přijatelné úrovni. Problémem je naplňování toho, co máme v zákonech napsáno. To je problém celé společnosti, vymáhání a respektování práva. Čas už se nám pomaličku krátí. Pár myšlenek na konec. Pokud bych měl charakterizovat poslední změny nejvýznamnější, je to zákon o sociálních službách. Určitě zahájil reformu sociálních služeb, tímto zákonem došlo k zásadnímu rozšíření kompetencí. Považuji to za mimořádně důležité. Zejména kompetence, které byly jasně stanoveny. Je určitě velký posun v oblasti vzdělávání žáků se ZP, kdy proces integrace běží, dovedete si představit i lepší, ale všechno má jistá pravidla a řada opatření, přistupování dopravy, sebou nenese poskytování finančních prostředků. Co se týká realizovaného národního plánu pro osoby se ZP pro rok 2014. Když se plán připravoval, došli jsme k závěru, že by vůbec nebylo od věci základní podobu i obsah podřídit úmluvě o právech osob se ZP a z té úmluvy vyjít, což se nakonec realizovalo. Úmluva je poměrně rozsáhlá. Vybrali jsme pouze ty články úmluvy, které jsou z hlediska vytváření prostředí pro zdravotně postižené v tomto období nejdůležitější a nejaktuálnější. Jsou to vždycky ty oblasti – vzdělávání, zaměstnávání, sociální zabezpečení, rodinný život, přístup ke kulturnímu bohatství apod. Bude to trvat ještě řadu let, než se nám prostředí podaří přirovnat k našemu obrazu. Mezi aktuální témata patří oblast zaměstnanosti zdravotně postižených. Máme tady příspěvky na vytváření pracovních míst, příspěvky pro specializace zaměstnavatele, ale pořád situace není dobrá. Další oblastí je určitě systematické pokračování v odstraňování bariér, dopravních prostředků zajišťujících veřejnou dopravu, to je běh na dlouhou trať. Odstraňování bariér je nějakým způsobem nastavené, je potřeba dbát na to, aby ustanovení byla důsledně naplňovaná, abychom sladili normy s předpisy. Důsledné uplatňování principu vzdělávání všude, kde je to možné. No a konečně zachování specifických programů osob se zdravotním postižením, považujeme za velice důležité, aby organizace byly akceschopné a mohly práva lidí zastupovat. To z mé strany k právní ochraně a ochraně práv lidí se ZP v ČR. Děkuji za pozornost.

Já taky děkuji panu doktorovi, zeptám se, jestli nejsou nějaké dotazy k tomuto tématu..

Ohledně zaměstnávání, já se diskusí hodně zúčastním. Vy víte, že hlavní bolest zaměstnávání je plnění, že zaměstnavatele než by si dělaly problémy, dají raději náhradní plnění. Mě přiměla ta situace, dlouho předtím než jsem vstoupila do politiky, že jsme připravili žáky na to, aby mohli vstoupit do školy. Snažíme se dát dohromady informace ke změnám zákonů. Podle zkušeností z VB a dalších států, aby ta zaměstnanost nebylo „jen jako“, ale opravdu. Už se neděje ani výchova ve školách a ta integrace je na mrtvém bodě. Před 20 lety nebyla ustanovení ani legislativa, ale nadšení. Bavíme se pak zase bohužel o penězích. V Čechách si házíme klacky pod nohy. Ta situace tu není dobrá.

K tomu zaměstnávání, ty úpravy které nastaly, jsou poměrně významné. ??? myslí vážně, aby na to nedoplátili.

Byl dotaz pan Ing. Novák.

Chci se zeptat na ten národní plán vyrovňování příležitostí. Byl schválen na určité roky. Například to, aby ministerstvo spravedlnosti zajišťovalo u soudu přepis. Teď se shrnují výsledky za rok předcházející a podařilo se mi získat ten dokument a překvapilo mě to, co bylo naplňování toho cíle. Někdo napsal, že MS zajistilo pro všechny soudy software pro automatický přepis, ale v podstatě to by tam nemělo být, protože ten automatický přepis používají soudci jenom pro sebe, když potřebují něco nadiktovat, ale samotný klient potřebuje přepis u soudu. Tak by mě zajímalo, jak to funguje u toho připomínkování.

Tak jak jsem říkal, to vyhodnocování děláme každoročně. Napíšu nám resorty, jak opatření naplňovala. Naplňování ohledně přepisu si tam samozřejmě napsalo samo ministerstvo spravedlnosti. Situaci tak detailně neznáme. Nevím přesně, jestli ten přepis není využitelný pro všechny. To já v tuto chvíli říct neumím, můžeme to nějakým způsobem prověřit, jak jsou opatření naplňována a jestli soudy jsou schopny zajistit přístup pro sluchově postižení. Považoval jsem v tuto chvíli jejich vyhodnocení za dostačující.

Pan Kratochvíl:

Dobrý den, jmenuji se Kratochvíl, Provozuji web pro osoby se kochlear.cz. Není naplňováno to s tím přepisem, oni ty soudci mají software pro promítání jim samým.. pro promítání postižením né. Mluvil jste, že je tam právo na tlumočníka a jinou komunikaci, tak jak je naplňováno to s tou komunikací, protože někdo potřebuje tlumočníka, ale někdo, třeba já, leda v národním mluveném jazyce.

Tak, samozřejmě jedno právo je zakotveno v úmluvě. Právo na tlumočníka. Ale máme tady přece i zákon o prostředcích, které se týkají znakové řeči, velice zjednodušené, ale v zásadě tam přece máme jasné definovány ty alternativní způsoby, že každá osoba se sluchovým postižením zvolit si ten komunikační systém, který je pro ni vhodný a ovládá ho. Je nutné vedle té úmluvy využít i ten zákon o komunikačních prostředcích sluchově postižených.

Děkuji, dovolila bych si v tuto chvíli diskuzi ukončit, protože po následující prezentaci, která bude hovořit o konkrétních příkladech diskriminace, bude prostor na dotazy a konkrétní situace. Nyní se svou prezentací vystoupí paní Mgr. Jana Kvasnicová, prezentace má název Instituce a organizace, které se v ČR zabývají lidskými právy osob se ZP.

Vážené dámy, vážení pánové, ještě jednou dobrý den. Téma mého příspěvku budou instituce a organizace, které se v ČR zabývají ochranou práv osob se ZP, navážu na přednášku doktora Ptáčníka a budu využívat instrumenty, které naznačil ve svém příspěvku. Ve svém příspěvku nejprve přiblížím působnost ochránce práv, zvláště se zaměřím na působnost v diskriminaci, budu se zabývat pojmem zdravotního postižení, definice zdravotního

postižení se mohou pro jednotlivé oblasti práva lišit. Zmíním ochrání práva a budu se zabývat dalšími instrumenty kromě antidiskriminačního zákona, který lze využít v práci s osobami se ZP. Ochrání práva má působnost v monitoringu míst, kde se nacházejí omezené osoby na svobodě, to se netýká jenom věznic, ale ochrání práva monitoruje psychiatrické léčebny, dětské domovy atd. Ochránou proti diskriminaci se dostanu dále ve své prezentaci. Ochrání práva vykonává působnost v případě zajištění cizinců. Působnost veřejného ochrání práva v oblasti ochrany před diskriminací vychází pro ČR ze směrnic, protože je veřejný ochrání práva monografickým orgánem, výstupy jsou výstupy ochrání práva Dr. ?? Při činnosti v rámci ochrany před diskriminací ochrání práva poskytuje metodickou pomoc. Dále je oprávněn provádět výzkum a doporučení k otázkám souvisejícím s diskriminací. Dále spolupráce s evropskými subjekty. Toto je důležité. Poskytuje platformu, kdy si s kolegy můžeme vyměňovat zkušenosti a posouvat výklad antidiskriminačního práva. Ochrání práva se nevěnuje pouze obětem diskriminace, ale také koncepční činnosti, vypracovává si na období dvou let strategický plán, ve kterém si stanovuje misi a vizi. Misi jsou 2, pomoc klientům obětem diskriminace a začlenění diskriminace do obecné diskuse. 3 pilíře – informování, které navazuje na výzkumy ochrání práva, vzdělávání – přednášková činnost, výuka – na klinikách rovného zacházení vyučujeme, v odborných seminářích studenti vykonávají praxi, organizujeme semináře pro širokou odbornou veřejnost, v současné době máme v plánu semináře pro personalisty, školení pro alianci, což je sdružení advokátů, kteří se budou věnovat klientům. Pomoc obětem diskriminace. Co se týče samotného pojmu diskriminace, tak jak diskriminaci chápe zákon a diskriminace která má být právem zakázaná je zacházení s lidmi ve vymezených, srovnatelných situacích z důvodů uvedených v zákoně. Jedná se o obecný právní předpis, přičemž pro různé oblasti jsou speciální ustanovení v dalších zákonech. Antidiskriminační zákon je nejobsáhlejší a obsahuje nejucelenější definice. Věnuje se definování základních pojmů, stanoví prostředky ochrany před diskriminací. Co se týče důvodů, je zakázané rozlišovat zdravotní postižení. Antidiskriminační zákon obsahuje výčet. Nejde důvody rozšiřovat o další postavení. Důvody umožňují prostor pro interpretaci.

Návykových látkách, což není úplně tradiční co si pod zdravotním postižením představíme, ale tento výklad byl zvolen. Zde vidíme oblasti, v nichž je diskriminace zakázána, např. v zaměstnání. Co se týče veřejné správy, nevyplývá z antidiskriminačního zákona, ale z listiny základních práv a svobod, v této oblasti je potřeba počítat s tím, že diskriminace byla přijata již před přijetím antidiskriminačního zákona. Zastavíme se nad právem na rovné zacházení. Vycházíme z toho, že prvotním základem rovnosti lidí je důstojnost, lidské bytosti jsou si rovné v důstojnosti, zdůrazňují, že absolutní rovnost všech není možná, s ohledem na individuální charakteristiky. Žádný právní předpis nevysvětluje, co se tím pojmem rozumí, můžeme čerpat z rozhodovací činnosti soudů, např. kanadský soud, z těch jeho rozhodnutí lze čerpat, nicméně jde o soud kanady a aplikace do českého prostředí musí být volnější. Zabýval se tím i ústavní soud. Důstojností se rozumí, že člověk je lidskou bytostí, lidská důstojnost je objektivní ústavní kategorií a je hodnotou nadřazenou ostatním lidským právům. Ochrana znamená respektování jedinců jako lidských bytostí. Zásahů do důstojnosti

dojde v situaci, že jednatel je znevýhodněn na základě stereotypních charakteristik. Znamenalo by to, že z důvodu toho postižení bude tato osoba neschopná nebo nevhodná pro zaměstnání, což je typický předpoklad, proti kterému je možno se bránit. S člověkem nemůže být zacházeno jako s prostředkem k dosažení cíle. Újma na důstojnosti znamená – stigmatizace člověka jako příslušníka určité skupiny. Poté také, s příslušníkem určité skupiny je právě pro jeho příslušnost zacházeno s jako méně hodnotným. Diskriminace, která je zakázána právem je stigmatizace, která významným způsobem pošlapává lidskou důstojnost, způsobuje limitace možností jednotlivců, jednatel nemá možnost využít všeho, co mu život nabízí.

Dostáváme se k definicím různého pojetí ZP. Dá se říci, že ty jednotlivé důvody diskriminace se sami mezi sebou liší a proto rozlišování nebo různé požadavky na zákaz rozlišování je nutné posuzovat individuálně, proto třeba připouštění nerovnoměrného zacházení nelze shrnout i na další důvod. Je nutné zacházet individuálně se ZP, existují dva přístupy, jak na něj nahlížet. Medicínský model používá právo sociálního zabezpečení a vyjadřuje zjednodušeně, to, že problémy se kterým se osoby setkávají, jsou způsoby poškozením jeho osobního stavu a poté je zde snaha pomoci mu. Naproti tomu sociální model používá antidiskriminační právo. – chápe zdravotní postižení jako překážky ve společnosti, které brání osobám se začlenit do společnosti. Nemusí být spojen s handicapem samotným, spíše o nevýslovné překážky.

Zde je shrnuto, že právo ZP chápe osoby jako pasivní příjemce výhod, antidiskriminační právo má snahu o zajištění všestranného aktivního zapojení do života společnosti.

V souladu s tím sociálním modelem ZP je tedy to, že osoby s postižením mají nárok na aktivní vytváření podmínek, které je respektují. Povinnost přiměřeného opatření k těmto osobám a zohlednění jejich potřeb. Vidíte také konkrétní definici pro zdravotní postižení, kterým rozumí postižení, které brání osobám na zacházení jako s rovnými všem. ?? Kde si to hodnotíme, o to, že se jedná o nějaký stav, charakteristiku, která má potenciál bránit navrácení osoby do společnosti. Diskriminaci můžeme vidět přímou a nepřímou. Přímá diskriminace, tak tam se jedná o takové to zjevné nerovné zacházení, bude to např. příklad, kdy zaměstnavatel nepřijal osobu upoutanou na invalidní vozík, protože se mu nelíbí, že je na invalidním vozíku a nezajímá se o další podrobnosti. Nepřímá, ten koncept je složitější. Situace, kdy je nastaveno nějaké neutrální kritérium, které vede k znehodnocení osob se ZP, příklad, jednalo by se o příklady, kdy osoba, která využívá jako kompenzační pomůcky psa, musela za tohoto psa platit vstupné při přístupu do veřejně přístupných prostor a provozovatel by nezohledňoval charakter psa se speciálním výcvikem. Mělo by to nepříjemný dopad na osoby se ZP, dalo by se sem přiřadit i případy, kde by u nějaké budovy nebyl přizpůsoben bezbariérový přístup. Ta budova by vypadala úplně stejně pro všechno, to že by ale nebyla zajištěna bezbariérovost, .. i toto může být vnímáno jako nepřímá diskriminace. Protože ZP je takovým zvláštním důvodem, antidiskriminační zákon obsahuje i definici nepřímé diskriminace osob se ZP. V rámci oblasti práce a přístupu k zaměstnání je to typicky

nějaká úprava pracovního místa, jednalo by se buďto o úpravu konkrétního místa, dovedu si představit například nějakou speciální židli, upravení výšky pracovní desky, nebo například mohlo by to být i úprava směn, pokud zaměstnavatel úpravu umožňuje. Tímto nejsou vyčerpány všechny formy diskriminace. Za diskriminaci se považuje i obtěžování, například nevhodné označení osob se ZP ze strany zaměstnavatele, co se týče pronásledování, mohla by tomu být vystavena osoba, která si podala stížnost za diskriminaci. Pokyn k diskriminaci a navádění k diskriminaci. Jakým způsobem se mohou oběti diskriminaci bránit? Základním prostředkem je podání žaloby k soudu. Oběti se mohou domáhat upuštění od diskriminace, odstranění následků, přiměřené zadostiučinění, náhrada majetkové formy v penězích. Tady je důležité, aby náhrada byla v přiměřené výši, aby to pro osobu diskriminující znamenalo sankci a neopakovalo se to. Jak naloží veřejný ochránce práv s podnětem, který v této působnosti dostane, podle zákona poskytuje pomoc obětem. V praxi to znamená, že veřejný ochránce práv přijímá stížnosti, na které nějakým způsobem reaguje, může posoudit, jestli se o diskriminaci jedná nebo ne. Pokud ne, poskytne vysvětlující dopis, pokud ano, shromažďují se důkazy k soudu, rady obětem, jak získat právní pomoc, jak podat návrh na řízení diskriminace (žaloba). Teď bych se věnovala konkrétním případům, ve kterých ochránce práv shledal nebo neshledal diskriminace. Obrátila se například matka dítěte, které je odkázáno na bezlepkovou dietu, požadovala po školní jídelně, aby tomuto dítěti bylo připravováno speciální jídlo, které by splňovalo pravidla diety. Kde by to kapacita dovolovala, provozovatel jako školní jídelna by se nemohl zbavit povinnosti přijímat opatření a zohledňovat diety, ale v případě menších zařízení toto není možné vyžadovat, protože by to nesplnilo podmínku přiměřenosti. Provozovatelé školních jídelen se nemohou zbavit povinnosti vyjít osobám vstříc, nemohli by odmítat ohřívat z domů připravené jídlo. Dále byly stížnosti na neposkytnutí vyhrazeného parkoviště pro osoby se ZP. Vlastně přidělování tohoto vyhrazeného parkovacího místa se děje ve správním řízení, ale aby toto místo bylo vyhrazené, je nutný souhlas vlastníka komunikace, kterým bývá ve většině případů obec. Často se stávalo, že úřady, které tyto řízení projednávaly, odkazovaly na to, že

?? jako by byl naprostý nedostatek parkovacích míst nebo jiné objektivní důvody, tak i ty obce jako vlastníci komunikace musí respektovat práva osob se ZP a nemůže se té povinnosti zbavit. Proto je tedy možné odmítnout to zřízení parkoviště ve zvláštních případech. Další případ omezení přepravy osob se ZP, konkrétně to znamenalo stížnost pána, nevidomého, který využíval psa, speciálně vycvičeného a v jednom městě, se setkával s problémy, kdy v městské hromadné dopravě po něm bylo vyžadováno, aby psovi nasadil náhubek, jinak že nesplní bezpečnostní předpisy. Tady veřejný ochránce práv zdůraznil hlavně, že psi se speciálním výcvikem je nutno chápat jinak, brát v úvahu výcvik, skutečnost, že bezpečnostní rizika jsou omezena výcvikem a není nutné požadovat dodatečné bezpečnostní opatření, jako je nasazování náhubků. V těchto případech je nutno mít na paměti, že některé osoby s postižením, mohou mít už jen problémy náhubek nasadit, a pes s náhubkem se také velmi omezí např. V podávání předmětů a dalších typických činnostech. Ze strany podniku nedošlo moc k pochopení, bylo slíbeno, že se situace zlepší, ale osoby si dále stěžovali na nevhodné chování řidičů, takže nevíme, jestli pokyny byly dostatečně rozšířeny mezi řidiče. Tento

případ bude mít zřejmě soudní dohru. Další případ se týká kompenzace nákladů na označení psa pro osoby se ZP tady se jednalo také o psa speciálně vycvičeného. Obec stanovila povinnost označit psa tetováním nebo čipem, osoba se ZP toto splnila, ale ze strany obce nebylo respektováno, že se nejedná o psa jako běžného společníka, ale pomocníka. Z tohoto důvodu vznikli dodatečné náklady s označením tohoto psa, tyto náhrady nebyly ze strany obce kompenzovány. Obec toto stanovit může, nicméně musí zohledňovat práva osob se ZP a odlišný status psů s výcvikem. Náklady kompenzovat. Další případ se týkal situace, kdy žákyně, která byla osvobozena z tělesné výchovy, nebyla přijata k výletu do zahraničí. Zřejmě kvůli tomu, že nesplňuje zdravotní způsobilost na tom zájezdu. Bylo konstatováno, že je neschopná se zájezdu účastnit. Veřejný ochránce vzal v potaz to, že osvobození z tělesné výchovy může představovat zdravotní postižení, které brání využití dalších práv. Byla zjišťována způsobilost pro tuto účast a nelze brát v potaz pouze osvobození z tělesné výchovy. Další příklad byl jednoduchý. Jednalo se o případ se sluchovou vadou, která se ucházela o zaměstnání na různých dělnických pozicích a splňovala všechny kvalifikační předpoklady a byla odmítnuta z důvodu komunikačních problémů. Mohlo by dojít k narušení tempa práce, narušení činnosti na pracovišti a z důvodu ztížené komunikace s touto osobou ji nepřijme. Ochránce práv zdůraznil, že takovýmto způsobem nejde odmítat osoby pouze pro komunikační problémy. Jednalo by se o přímou diskriminaci osob se ZP. Je nutno zjišťovat kvalifikační předpoklady a potom konkrétní možnosti osoby se ZP a schopnost se dorozumět. Jak víme, osoby se sluchovým postižením jsou schopny často odezírat ze rtů, můžou i mluvit. Předpokládat toto pouze z vědomosti o sluchové vadě je dost nepřiměřené a představovalo by to také diskriminaci. Další z případů bylo vyloučení dávkyně krve pro její zdravotní postižení. Tady se jednalo o paní, která byla zrakově postižena a proto, že se dlouhodobě zajímala o humanitární pomoc, rozhodla se sama darovat krev a chtěla takto vyjádřit svou snahu pomoci, nicméně potom, co se dostavila na transfúzní oddělení, byla odmítnuta. Jenom s odkazem na to, že nevidomé osoby nemohou darovat krev a žádným jiným způsobem to nebylo vysvětleno. V další komunikaci se ukázalo, že představitelé nemocnice pracují s tím, že osobou se zrakovou vadou si nemohou přečíst formuláře, které je nutné vyplnit před darováním krve. Není jak zabezpečit, co podepisují. Musí být podepsán souhlas. I když se dostaví s asistentem, který může nahradit to, že nevidí a může to za něj přečíst, byl to také problém. U lékařů převládá názor, že komunikace s lékařem, kdy se dotazuje na velice osobní otázky týkající se například sexuálního života, není možná další osoba, protože by to mohlo zkreslit odpovědi dárce krve. Ochránce shledal, že je to diskriminace. Kdyby tento případ se žaloval, asi by nežalovala, že chce žalovat krev, ale podávala by žalobu jako újmu na důstojnosti a bylo jí nějakým způsobem naznačeno, že není vítaná a že není vhodnou dávkyní jenom pro zrakové postižení. Chtěla by se domáhat toho, aby s ní bylo zacházeno jako s kterýmkoliv jiným dárce bez postižení.

Mám tu ještě další případ, to bylo neposkytnutí životního pojištění osobám se ZP, co se týče toho ZP, tak tady se jednalo o jeden z těch zvláštních případů, obrátila se na nás klientka,

kteřá byla v minulosti krátce závislá na návykových látkách a poté se vyléčila, nyní už přes 10 let abstinuje a zajímala se o možnost poskytnutí životního pojištění, které jí bylo odmítnuto s odkazem na prodělanou závislost. Nebylo to dále vysvětleno. Bez toho aby byl konkrétně zjišťován její stav a konkrétní poškození, které si způsobila. Tady veřejný ochránce práv shledal, že by se jednalo o diskriminaci. Tyto pojišťovny mají samozřejmě možnost v případě zdravotních indikací navýšit třeba platby spojené s pojištěním nebo nějakým způsobem upravit plán pojištění, ale v žádném případě životní pojištění odmítnout, pouze s odkazem na nějaké konkrétní zdravotní postižení. Byla to zvláštní situace, je to situace, do které se může dostat i osoba s jiným typem ZP a i pro ně platí, že jim nemůže být životní pojištění odmítnuto, jen protože je to větší riziko pro pojišťovnu. Lidé podstupují rizika, a proto mají právo se proti nim pojistit. Postižení může být takového charakteru, že způsobuje velké komplikace, tak tam si nějaké omezení lze představit, ale obecně není důvod tyto osoby omezovat a pojištění neposkytovat. Tento případ byl už také vyřešen. Byla shledána diskriminace a bude mít ještě soudní dohru.

Veřejný ochránce práv se nezabývá pouze individuální pomocí, ale i koncepční prací. Zaměřoval se i na práva osob se ZP a to ve svém doporučení ochránce pro přístup vodicích a asistenčních psů do veřejných prostor. Dále jeho poslední doporučení je zaměřeno na parkování, bylo zveřejněno v květnu letošního roku i na webových stránkách. Dále se problematikou zabýval vůči sluchově postiženým občanům. Další dokumenty. Doporučení k předškolnímu vzdělávání, nicméně tam ZP představovalo jeden z mnoha diskriminačních důvodů. Zde se jednalo výhradně o práva osob s ZP, tím

tím bych ukončila výklad o činnosti ochránce veřejných práv, a budu se věnovat dalším dokumentům a jejich možnému využití.

V první řadě by bylo možné hovořit o úmluvě základních práv a svobod.

Tato úmluva v článku 14 zakazuje diskriminaci, neuvádí ZP, ale bylo by možné toto vinterpretovat. Problém je, že je diskriminace chápána jinak. Je nutné dohledávat související právo. V praxi, je efektivně možné se úmluvy domáhat, v případě práva na život, a dalším nelidským zacházením, co se týče konkrétního případu. Byla řešena stížnost stěžovatelky, která byla na invalidním vozíku a byla podezřelá z trestného činu a strávila noc v cele. Nebylo ji zajištěno vůbec nic... dojít si na toaletu, musela noc strávit v invalidním vozíku, a v tomto případě evropský soud pro lidská práva shledal porušení práva na ochranu před mučením, v tomto případě je dokument použitelný, ale v běžných životních situacích už ta použitelnost není taková. Např. česká stížnost, osoby s postižením si stěžovali, že ve městě není zajištěna bezbariérovost, ale evropský soud neshledal porušení žádného dalšího práva, proto nemohl shledat ani diskriminaci. Právě zmíněná úmluva je daleko konkrétnější a použitelnější. Velice zprostředkovaně by bylo možné se opřít i o smlouvu o fungování Evropské unie. Je to důležité v tom, že základně vykládá evropské právo, včetně směrnic a

výklady vyslovené jsou závazné i pro české soudy, lze na ně odkazovat. Bylo už to hodně řečeno, omezím se na to, že tato úmluva by měla zakládat pravomoc osob se ZP, nicméně by bylo nutné obční protokol, ke kterému ČR nepřistoupila. Osoby se ZP, které by si chtěli stěžovat, nemohou tak učinit přímo, úmluva je však závazná. Použitelnost: veřejný ochránce práv argumentoval v doporučení o právech pro osoby se ZP a s vodícími psi. Potřeboval to vymezit to širším okruhem oblastí, a proto argumentoval i touto úmluvou, zakotvuje rovnost přístupu k jakémukoliv veřejně přístupnému místu, když to shrnu. Diskriminace je právní pojem, nejedná se o rozlišování, ve vztahu k osobám se ZP je nutné přijímat opatření a tímto se zdrav. postižení lidí. antidiskriminační zákon pak zakazuje diskriminaci v běžném životě. Listina základních práv a svobod případně úmluva stanoví povinnosti státu. Smysl antidiskriminačního práva spočívá v ochraně osob, cílem oblasti je začlenění všech do společnosti na rovnoprávném základě. S ohledem na individuální charakteristiky si lidé nemohou být absolutně rovni, antidiskriminační právo právě klade důraz na respekt k jedinečnosti a k ZP. To by bylo ode mě vše, děkuji za pozornost a jsem připravena zodpovědět jakékoliv dotazy.

Dobrý den, v zásadě řekl bych svůj dotaz. Bydlíme v bytovkách zvláštního určení. Bytů je 9 a v sousedství je 155 bytů. Je to propojené. Za dveřmi se nám objevuje psí lejno, odpadky. Já bych se chtěl zeptat, jestli se jedná o diskriminaci nebo o šikanu. Nahlásíme to policii, která nic nevyšetří. Nechtyl jsem nikoho při činu, jak mám v této věci přistupovat, když se to opakuje několik let?

Tady chápu, že je to nepříjemná situace, ale tady by to nešlo hodnotit jako diskriminaci, protože tady není možné úplně najít oblast, mezi níž je diskriminace zakázaná. Tady bych to spíš viděla na sousedský spor, nedokážu si představit, že by se tady dalo bránit jako proti diskriminaci.

A jak se v tom dá žít? Není to jednoduché, není to 1x 2x, trvá to 4 roky.

Tomu rozumím, ale musím zopakovat, že se nejde proti tomu bránit instrumenty antidiskriminačního práva.

Nikdo pro to nic nedělá. Nechávací nás v tom.

Navhruji individuální poradnu.

Uděláme si malou přestávku, chtěla bych říct pár slov před přestávkou. Udělali jsme změny v čelním stole. Chtěla bych představit kolegy z NRZP. Sedí vedle mě Jiří Vencel. Jezdí na všechny naše konference. Minulý týden byl zvolen NRZP a zastupuje pana předsedu Krásu. Ráda bych ještě představila pana předsedu krajské rady osob se zdravotním postižením, který byl v březnu zvolen na další 4 roky. Sedí u vedlejšího stolu. Ještě poslední informace. Tento týden jsem získala nově vydanou publikaci, kterou napsal právník pan Dr. Žiška. Týká se osob se ZP. Je to věc, která tady chyběla. Tuto publikaci máme na pracovišti Boženy Němcové. Kdo by si ji chtěl koupit, obraťte se na mě nebo na kolegyni z poradny. Budeme ji prodávat za 100,- včetně DPH. Sejdeme se tady ve 12:20. Přestávka.

Vítám vás zpět po přestávce a v následující prezentaci bych chtěla říct, jak vznikla. Tento pátek odpoledne jsem přemýšlela, jaká slova použiju. Vzpomněla jsem si, že pani Liedermanová dokázala vše vystihnout dokonale, a to, že poradenství může velice účinně kompenzovat handicap osob ZP, tak jsem pani magistře v pátek zavolala, protože v tu ránu souhlasila, že si připraví prezentaci a nyní se moc těším na její vystoupení a předávám slovo

dámy a pánové, děkuji za představení, v době kdy mi pani Konečná volala, byla jsem pryč, ale toto téma řeším mnoho let, tak jsem ráda přijala pozvání,

Ve svém příspěvku bych chtěla říci, že k cílové skupině ZP je potřeba přidat skupinu seniorů, která prolíná i se zdravotně postiženými, chtěla bych připomenout, dle odhadů statistik, tak v roce 2065 se očekává, že bude 35 % obyvatel starších 60 let, Mnohé ze zdravotních problémů jsou identické a je to stejná cílová skupina jako zdrav. postižení. Doposud neexistuje přesná statistika počtu ZP, ani v rámci zdravotnictví apod., čili této skupině, kterou obtížně popíšeme, poskytujeme služby a servis jako každému občanu naší republiky. Pro kvalitu života seniorů je potřeba, podle listiny základních lidských práv a svobod. Zajistit rovný přístup k zabezpečování základních lidských potřeb, tekutiny, světlo, bezpečí, přijde nám to jako naprosto základní věc, nicméně mluvit o tom, že pokud člověk nemá uspokojeny tyto potřeby, nemá potřebu vzdělávat se, trávit aktivně život, apod., proto je potřeba, aby každý měl dostupné služby, týká se to informací o tom, kde v případě potřeby jsou uspokojeny jeho potřeby související se zabezpečením života. Dávkové sociální systémy, důchodové, každý člověk potřebuje mít informace o správě vlastního majetku, z finančního poradenství, právního poradenství, a také absence psychosociálního poradenství může znamenat snížení kvality jeho života. Jako vedoucí odboru sociálních věcí, různě se to přejmenovalo, nicméně od roku 2001 máme v Pardubicích komisi pro bezbariérovost a tato oblast rovného přístupu je i oblastí kterou, neustále řeším. Podívejme se na dostupnost

veškerého poradenství pro občany pardubického kraje. Podívejme se na dostupnost městské hromadné dopravy, vidíme, že člověk je mnohdy odkázán na dobu kdy mu cokoli jede. Když si představíte, že má svůj problém, nemá nikoho, jede někam, kde tuší, že mu poradí. Mnohdy člověk nemá jasné zadání, co chce, ale potřebuje, aby ho někdo vyslechl a poskytl mu základní poradenství. V současné době máme výhody i nevýhody. Máme velké množství poraden, poradenství základní i specifické, poradny na určité cílové skupiny, občanské poradny, ale i specifická poradenství. Mimo sociální služby jsou potom poradny pro spotřebitele, chci říct, že z praxe, kdy máme ve městě 26 klubů seniorů a základní potřebou všech je právní poradenství, tak provozujeme právní poradnu. Problematika, se kterou chodí senioři, je velmi blízká problematice, se kterou chodí zdravotně postižení. ?? Kteří mají také svého právníka a problematika kterou oba řeší, je velmi podobná. Nebudu to shrnovat. Vedlo mě to k jedné věci, tato poradenství jsou organizována někam a jsou různě rozmístěna, když jsem se zamyslela, jak dát více informací, tak se domnívám, že by mohlo být jednou z cest komplexní poradenství v oblasti kraje, obce, v závislosti jednak na dostupnosti sociálních služeb, dostupnosti hromadné dopravy atd.. tím by mohla vzniknout jakási síť, poté by bylo možné umístit jednotlivé poradce, které by byly kvalifikací právně sociální s přesahem do sociální oblasti, ale nově, tak jak máme poznatky, tak i do finančního zajištění. Bylo by potřeba tyto osoby metodicky vést a vzdělávat. Průběžně vyhodnocovat efekt pro občany a tuto síť korigovat, možná že vám to mnohé připomene, již stávající síť a tady se domnívám, že by bylo možné nějakým způsobem například toto poradenství ještě rozšířit pochopitelně za spoluúčasti nebo vícezdrojového financování jak z obcí, tak z krajů. Líbil se mi nápad, to jsou takzvané pojízdné poradny, odborník který jezdí do konkrétních obcí v konkrétní dobu a poskytuje komplexní poradenství. Není to levné, ale dá se to nějakým způsobem ošetřit. Pochopitelně, tito poradci, kteří mají právní vzdělání s ekonomickým podtextem, musí být proškoleni a bylo by dobré aby existovala v elektronické podobě, pomocí internetu, síť informací, které by byly aktuální, protože to je velmi zásadní. Mluvím o tom, protože současný stav mě neuspokojuje. Jak mluvíme s ostatními lidmi, byla jsem při tom, bylo mi z toho nedobře, cítím, že úspora peněz státu je způsobena nedostatkem informovaností o soc. službách. Čím větší handicap, méně informací, člověk nemá možnost dopomoci se. Jako vedoucí odboru soc. věcí jsem se snažila, aby všichni znali nejen svou agendu, ale taky agendu státní sociální podpory a podobně. Bude to velmi těžké, protože legislativa se mění velmi rychle. Od 1. ledna většinu kompetencí zabezpečují úřady práce a mohu věřit, že je to otázka dočasná, ale kolegové na těchto úřadech jsou rádi, že zvládají tu úzkou agendu. Člověk se dnes zeptá jsem v takové a takové situaci, co mám dělat. Chybí diagnostika. Vyslechnu si příběh člověka a řeknu mohl byste využít to a to, můžete jít tam a tam. Využíváte toho nebo ne? Máme program na diagnostiku zaměstnanosti mohli byste zkusit tohle, šup, sepíšu. Máte příspěvek na péči, vidím, že jste na tom špatně. Já řeknu že jsem celý život pracoval, nebudu ze sebe dělat žebráka. Mě osobně chybí odborník, který ví vše. Není jednoduché vyškolit takovéto odborníky. Nevíme, jak jsou technicky provázáni. Člověk, který má nějaký problém v obci, řekne si, že mu pomohou na obci, ale obec se starostou nemá většinou ani informace a nemá je kde vzít. Čili jede do města a teď tam kde dřív jezdil,

je někdo jiný. Přijede, nevezme si s sebou všechny doklady, je rád, že jede autobusem, který jede jeden ráno a jeden dopoledne. Jede zpátky a stojí ho to hodně času, hodně energie a jeho kvalita života se zaměří pouze na situaci tzv. přežití, aby měl co pít, jíst a měl peníze na to, aby uživil to, kde bydlí. Důsledky nedostatku informací, protože jsou lidé, kteří nemají internet nebo preferují jiný způsob, jsou izolováni od společnosti, omezuje se kvalita jejich života, zhoršuje se psychické zdraví, mají problémy se správnou výživou. Lidé, kteří cestují za informacemi potřebují léky, správnou stravu, mohou mít problémy s inkontinencí, je to velmi složité a může to v neposlední řadě vést ke komplikaci s nakládáním s finančními prostředky. Tím, že jsou v tíživé situaci, jsou velmi levnou kořistí firem, které zakládají svou marketingovou strategii na těchto lidech. Využívají lidi s tímto handicapem, aby je nechali v rámci tísně podepsat něco, čemu ten člověk nerozumí. Jsou to nevýhodné smlouvy, půjčky apod. Postupně nám mizí centra pro občany typu pošta, checkpoint, možnost vyzvednout si peníze ze svého účtu na poště. Komplexně v rámci života člověka mě z toho mrazí a bojím se za lidi, kteří žijí v malých vesnicích mimo centra apod. Chtěla jsem této možnosti využít k tomu, abychom nějakým způsobem vymysleli a využili možnosti, jak dostat občanovi ty správné informace. To je celý můj příspěvek a bude tady vznikat nějaký projekt, bude možno se nějakým způsobem zapojit, to že bydlíme v Pardubicích, je to veliké město, ale divili byste se, lidé toho spoustu neví. Neumějí si najít informace. Děkuji za pozornost.

Já také strašně moc děkuju, předtím jsme tady celou dobou mluvili. Jsou k tomuto příspěvku nějaké dotazy?

Pokud ne, děkujeme paní Mgr. Liedermanové, ona se s námi rozloučí, protože za 5 minut má být někde jinde. Dala bych slovo paní doktorce Krhutové, která vystoupí s prezentací na téma psychosociální aspekty projevů diskriminace vůči lidem se zdravotním postižením.

Já děkuju za pozvání, je to na každém z nás, musíme do toho aktivně přistupovat.

Moc děkujeme, že jste si na nás udělala tolik času a předávám mikrofon.

Jenom ještě organizační, kolik mám limit?..

Dobrý den, děkuji za pozvání, navážu na kolegyni, která hovořila o tom, že se informace nedostávají k lidem s postižením, budu mluvit o té druhé stránce věci, jak se informace nedostávají na veřejnost, a jak tato skutečnost může ovlivňovat mínění veřejnosti, ale také o tom jakým způsobem to ovlivňovat.

Můj příspěvek bude mít 2 části – 1. část stereotypy a druhá část mediální prezentace. Ta 2. část má význam především v tom, že před časem národní rada dělala výzkum, který se týkal právě mediální prezentace. Začala bych tím, co jsou to stereotypy, protože všichni máme něco negativního, něco co není žádoucí, něco co zabraňuje rozvoji, ale je potřeba si říci, že stereotyp má neutrální charakter, neutrální význam. a je velmi důležitý pro každého z nás. Každý vykonáváme nějaké stereotypy. Slouží ke třídění a klasifikaci informací ve světě. Ztratili bychom se bez nich. Důležité je si uvědomit, co jsou funkční stereotypy, které jsou pozitivní, které mají nějakou funkci a ty které jsou negativní a mohou nás ovlivňovat záporně. Stereotypy jsou zjednodušené znaky pro postupy atd.. Pojem Herec, každý z nás si něco připraví, aniž by si musel analyzovat objem obsah toho sloha. Člověk, který předvádí určité činnosti, chodí do práce večer, o víkendech atd.. Když řekneme slovo herec, tak už nám psychika vybavuje stereotyp toho pojmu, aniž bychom ho museli lovit z paměti. Funkční stereotypy nám pomáhají při rutinních návycích.. čištění zubů atd.. My jim říkáme rituály, zvyklosti, tradice, ale v zásadě se jedná o určité stereotypy, které se společnost navykla oslavovat. V neposlední řadě ty funkční stereotypy pomáhají vytvářet vzorce jednání. význam máme spojen s negativností. Negativní stereotyp je nějaký předpoklad, že něco je nějaké atd.. ale aniž bychom si to ověřili. Případy stereotypu, jak jsem již uvedla.. herec, občan, politik. Rozebírali jsme to tu dlouho, ale ten zobecnující znak zůstane stejný. Negativní konstrukce známe taky všichni.. blondýna = hloupá, přitom všichni známe tisíce inteligentních blondýn.. romové, atd. Zvláštní pojem je předsudek. Ten se podílí na vzniku, rozvoji a udržování diskriminačního jednání. Jeho základem je předpojatost, nějaký aprioritní postoj, aniž bychom o tom chtěli něco více vědět. Z generace na generaci se dědí nějaký názor, v rodině, tisk, film, média nám něco říkají a my aniž bychom přemýšleli, tak to přijímáme. Předsudek se strašně těžko mění, jeho typickou vlastností je, že odolává změnám. Zpravidla nějaké nové informace jim neotřesou,.. řekneme, dobře, to je nějaký příklad, co je výjimka. Předsudek je tedy trvalý předpojatý názor a neradi je opouštíme. Abychom to zúžili na téma, které je předmětem této konference tak se podíváme na předsudky, které byly identifikovány v odborné literatuře ve vztahu k lidem s ZP. Tyto kategorie byly pojmenovány. Předsudky podceňující o lidech s postižením, o těchto předsudcích se hovoří, jako o celé skupině. Jedná se o názor na celou skupinu. Všichni jsme součástí různých skupin, jsme různí, ale jestli jsme členem nějaké komunity, tak ta komunita získává nějaký znak. Jak jsem řekla podceňující, výroky jako... tyto lidé si zaslouží politování, jsou bezmocní, závislí, jsou bezbranní atd. Setkala jsem se s podceňujícím předsudky i ve vztahu k rodičovským kompetencím. Lidé s postižením nejsou schopni být dobrými rodiči, popř. že nejsou schopni svým dětem dát, to co rodiče bez postižení a já sama, protože jsem pracovala na KÚ a dostala se ke mě taková jedna kauza, kdy se nevidomá žadatelka odvolávala proti rozhodnutí KÚ, který zamítl její žádost o pěstounskou péči dítěte se ZP, KÚ to zamítl, ona se nevzdala. Poslala odvolání na MPSV, když jsem se do těch papírů dostala, tak jsem viděla, že ten prvotní orgán tehdy rozhodl z důvodu rozhodnutí lékařky a tam stálo.. nemůže mít dítě v náhradní rodinné péči, protože je nevidomá. Nikdo nezkoumal její předpoklady k rodičovským kompetencím. Důvodem bylo je nevidomá .. Řekla bych ráda, jak to dopadlo,

protože principionálně je správně nemá důvody k rodičovským kompetencím. Vyřídili jsme to tak, že se udělalo šetření v místě bydlení té stěžovatelky. Zde byly zaměstnanci ze sociální péče a byli překvapení, že vše zvládá a není důvod jí dítě nepřiznat. Požádala jsem o prošetření na místě žadatelky a vymyslela jsem jakousi metodiku ke zjišťování kompetencí, zkrátím to. Když jsem se paní žadatelky ptala, jestli zná pohádkové knížky, tak nevěděla, což by nevěděla, ale třeba jakým způsobem bude řešit stravování, ona řekla, že ona sama chodí na meníčka, za známými nebo do restaurace. Při doprovázení by mohla využít příbuzné, dopadlo to tak, že to dítě nemohla dostat. Rozhodnutí bylo je nevidomá a né ohledně kompetencí, což je špatně. Další typy předsudky jsou odmítavé „lidé se ZP jsou neužiteční, neproduktivní, popř. zavinili si to sami, jejich matka se chovala tak a tak“ které mohou vyústit až do předsudků hostilních, kdy je na ně pohlíženo, tak že mají všechno zadarmo, mají samé výhody, kdo se na to má dívat atd... Takovou tou vystupňovanou formou jsou všichni to známe jsou to projevy rasismu, xenofobie, a také disempelismu. Další kategorií předsudků jsou předsudky, které nazýváme protektivní a dají se charakterizovat přístupem „přece každý postižený potřebuje pomoc, jsou opuštěni atd.“ takže tyto předsudky mají za následek, že jsou přeopečovávání, i když to v zásadě nepotřebují. Další kategorií předsudků jsou předsudky idealizující až heroizující. Představují je názory. Co jim příroda ubrala na zdraví, to jim příroda nadělila na schopnosti rozlišovat pravé hodnoty v životě. Tyto předsudky jsou skutečně stejně jaksi negativní v důsledku jako ty ostatní. Vystupňovaným množstvím předsudků jsou předsudky heroizující „to by nikdo jiný nedokázal, nepotřebuje pomoc“. Další kategorií předsudků jsou předsudky tzv. naruby. Lze je představit v oblasti trestné činnosti. Jsou známi případy a není jich málo, kdy byli lidé s ZP vyloučeni z okruhů podezřelých jenom proto, že mají ZP. Předpokládá se, že by to nemohli udělat, neměli potřebu to udělat popřípadě že nemají tu zdravou sílu (agresori) a v případě, že by nějaký trestný čin udělali, udělali jeden, ale ne sériově. Dokladem, že tomu tak není a že je potřeba lidi s ZP vnímat klasicky jako každého jiného člověka jsou případy, příklad sériového vraha na vozíku, který zabil 26 obětí (prokázané), další (neprokázané), byl žhář. Dalším případem je případ brutální sexuální sadistky nevidomé ženy, která zavraždila 6 obětí. Je znám případ téměř mobilní ženy, která měla dvě francouzské hole, byla v péči ošetřovatelé a zavraždila 5 osob. Pro ilustraci. Co se týká následků, samozřejmě jak už určitě padlo na začátku, každé nedobré zacházení není diskriminací, tak každý stereotyp nemusí mít za následek diskriminaci. Neinformovanost může mít za následek diskriminaci. Média mají určité výhody i nevýhody v tom, že zpravidla neprobíhá obousměrná komunikace. Když jsme v dialogu, můžeme řídit diskuzi, ale pokud jsme příjemci mediálního zdroje, je to věc, na kterou nemůžeme reagovat hned. Média se významným způsobem podílejí na tom, jak se utváří povědomí a vědomí o lidech ve veřejnosti. Mám na mysli tisk, rozhlas, TV. Byly na to dělány výzkumy a NRZP udělala v roce 2007 menší výzkum, kdy se potvrdilo, že lidé s ZP bývají zobrazováni v dvou polaritních rovinách. Je to těžký osud a pak je to až k rovině, kdy je to hrdina, batman, vše zvládá, nic nepotřebuje. Stejně jako jsem hovořila o typech předsudků, bylo vyzkoumáno, že média mají několik typů zobrazování. Prvním typem je komediální stereotyp, měla jsem připravenou reklamu Odepsání, která běžela v roce 2006, ale selhala mi flashka, je to na

internetu, můžete se na to podívat, byla to reklama v rámci 30 dnů pro neziskový sektor. Měl rozhlasovou i televizní variantu. Byla tam zobrazena pointa v tom, že lidé jsou odepsaní. Bylo to zpracováno takovým způsobem, že národní rada proti tomu vedla protest, protože bylo zajímavé, že si tam vzali na paškál lidi s postižením, nevidomý padal, o někoho zakopával, utrl ruku, byli tam i lidé asiati, nebyli tam romové, tvůrci si byli vědomi, že tímto by zašli příliš daleko. Lidi tam byli pojeti jako chudáci a mrzáci, kteří čekají na almužnu. Pouštím to studentům, reakce bývají různé, někteří říkají, že je to super, takhle to má být, ale někteří to odsuzují. Vkus je různý, dopady jsou různé, když se podíváme na „průměrného českého diváka“ je otázkou, kolik lidí se touto reklamou zaměstnalo a šlo odepsat nevidomého. Dalším stereotypem toho zobrazování je, že se lidé zobrazují nejenom v reklamách a filmech jako chudáci. Dalším stereotypem je tragická oběť, lidé mají život plný utrpení. Oni se někdy smějí. Je to důkaz toho, že je málo informací mezi lidmi. Dalším stereotypem je slepý houslista, bezmocné postižené nejčastěji slepé děti. Bere to za srdce a vyvolává to v lidech soucit. Dalším stereotypem v TV je mladá slepá nevinná žena, která čeká na svého zachránce, nějakého mecenáše, který zaplatí operaci. Stereotyp ženy a dítěte svádí k tomu prvoplánovému nastavení a ždímání emocí a citů, pokud je to mimo rámec. Nehovořím o věcné záležitosti, ale o nadsázce filmové tvorby a mediálního zobrazování.

Posledním stereotypem, romantický stereotyp. Stane se zázrak a slepec vidí atd.. Nejenom tedy obrazy, teď jsem hovořila o zobrazování, ale netýká se to jenom vizuálního, ale i článku v novinách, časopisech, kde jste podrobeni analýze produktů, teď jsem slyšela, že na Univerzitě v HK, právě na analýzu, jak média zobrazují osoby se ZP. Čili pokud se zaměříme na ty obrazy, tak na jedné straně je obraz a na druhé slovo. Toto si vypůjčím, tady je celý výzkum se zaměřením na analýzu pojmů. Zde v prezentaci můžete vidět, jaká slova využívají různá kategorie veřejnosti k nositelům zdravotního postižení. Máme tu v prvním řádku, jak hovoří o lidech s postižením publicisté. Preference 1, poté 2 a 3.

Publicisté používají člověk se zdravotním postižením, druhá preference handicapovaný a druhá postižení.. Pokud se podíváme na Představitelé organizací – 1. preference člověk se postižením, 2. preference, - zdravotně postižený, 3. preference člověk s handicapem.

Odborníci, zdravotníci, pedagogové, apod, preferují výraz zdravotně postižený, člověk se zdravotním postižením a poté vozíčkář, nevidomý atd.. Nejvíce lidé bývají nazýváni zdravotně postižení, nabízí se otázka, která se tu moc neřeší, ale v zahraničí ano, jestli používat pojem zdravotně postižení, nebo člověk se zdravotním postižením. Když se podíváme na grafickou podobu stereotypu, tak tady je schéma, kde jsou dva kruhy vedle sebe, jeden kruh vlevo má uvnitř výplň a mezi kružnicemi je malá mezera, vnitřní kruh je postižení, vnější osobnost člověk, v pravém kruhu je ta část postižení smršťena na malou elipsu, která se vyskytuje ve spodním kvadrantu a tato část poskytuje pojem postižení. Je vidět vizuálně osobnost v tom prvním pojmu postižení je smršknuta na malé mezikružší, tak osobnost člověka vpravo, má daleko větší význam, že zdravotní postižení je možnost jak jej označit, ale není to hlavní charakteristika. Můžeme diskutovat, studenti říkají, to je moc dlouhé, no, samozřejmě ne,

ale když si člověk vznikne, tak to ani nepřijde a když si rozpočítáte kolik mám písmenek, tak ten rozdíl není tak velký, je to méně pohodlné, ale jenom zpočátku. Takže tyto dva pojmy mohou být jazykově významný. To jsem jenom v krátkosti, s tím, že bych ráda uzavřela. Co se týká mediální prezentace, tak v současné době se preferuje, takzvaný model přirozeného začleňování, tzn. na ZP je ukazováno, ale ne nějak speciální poukazováno, jsou zobrazováni jako součást. Mohli jste to zaznamenat i na seminářích. Lidé s postižením budou vždy přirozenou součástí společnosti. Vždy tady byly, jsou a budou součástí společnosti, měli by také být začleňováni do věcí, jako je TV, tiskoviny, časopisy, atd.

Děkuji za pozornost.

Tohle bylo opět velice zajímavé téma a na něj vlastně naráží se svou prezentací paní Zdenka Hanyšová Celá, ředitelka HanyCom. Její prezentace má název zapojení regionálních sdělovacích prostředků při zobrazování problematiky osob se zdravotním postižením.

Já raději zůstanu sedět, i když jsem chtěla stát abych na vás viděla, ale mikrofon tady vadí reprobodně. Všechny vás zdravím, jsem ráda, že vás vidím a doufám, že vás uvidím častěji. Budeme si povídat o tom, jak velký vliv mají média. Já jsem založila asi před dvěma lety občanské sdružení, které je pro neziskový sektor a nyní se zabývám tvorbou tiskových zpráv a pomáhám jednotlivcům se zviditelněním se. Pracovala jsem jako tisková mluvčí, pracovala jsem jako tisková mluvčí ve veřejné správě, v médiích české televize Hradce Králové, vedla jsem Deník. Ráda bych své vystoupení rozčlenila na 3 části. O tom, jak společnost vnímáte, druhou část bych navázala na paní doktorku a třetí jak vy jako jednotlivci nebo jako organizace můžete jít médiím naproti v tom, aby si vašeho života více všímali.

Četli jste dnes noviny? Máte někdo takový zvyk, že se podíváte v trafice na noviny?

Regionální média, Pardubický deník, v Pardubickém kraji mají několik redakcí a každý okres má svůj Deník. Kdo četl dneska Mladou Frontu? Magazín, příloha Pardubický region a hlavně má jinou titulní stranu. Jak to na nás všichni hrnou. Dnes pustíte rádio, radiožurnál, po půl hodině slyším zprávy o tom, jak převážejí Davida Ratha z věznice a jak ho vedou na parlamentní půdu. Často si s manželem říkám potřebuju já tuto zprávu k životu? Nebo mi stačí jednou za den. Ale nepotřebujeme od rána do večera prezentovat negativní celebritu. Potom jsem vám vzala hospodářské noviny, ty už se trochu odlišují titulní stranou od MF a zabývají se ekonomikou. Lidové noviny opět cirkus Rath, mají vás pozvat ke čtení, působit na city a emoce, abyste si v záplavě titulů vybrali právě je. Určitě se pustíte do čtení, když uvidíte titulek prezident Klasu... Tady bulvár, opět je tam Rath, vedle herečka, která si zlomila obě ruce, raději jsem to už ani neotevírala. Tady pan Rath jako vězeň, to bychom si smlsli, ale

obyčejný člověk ví, že s tím nic nenadělá. Chci říci, že byste měli být obezřetní, když už se díváte do novin nebo na televizi nova, nemusíte všechno do sebe pouštět a brát to jako tutovou pravdu. Masová média vás potřebují a to, že si koupíte jejich noviny, pustíte televizi, podporujete je v tom, aby oni nakoupili prostředky k reklamě a dostali za ni miliony, živí se tím. Je velice těžké rozlišit záplavu, zpráva, která vás má vzdělávat a zjistit co ta atraktivita, která vás má přitáhnout k tomu, abyste noviny četli. Média jsou největším zdrojem o společnosti a je také na nich, jak vytvářejí podvědomí o jedincích, lidí se ZP. Ovlivňují soc. chování, formují naše zkušenosti, vytváří a šíří veřejné mínění a pak jsou tu taky předsudky, o kterých mluvila pani Krhutová. Podle čtenosti už je dnes jasné, že vyhrávají lokální a regionální média. Tištěné nebo elektronické, deníky jsou umírněnější, vyhrávají tím, že přinášejí velkou přílohu o sportu. Z vesnice mají přílohu, lidé si je koupí především proto a také proto, že je tam nějaká zmínka o jejich vesnici, městě, v každém okrese mají nějakou redakci. Deník Právo má jenom jednu, je jich tam méně, nejdou do takových podrobností. MF má přílohu pro jednotlivé kraje, ale jednu redakci krajskou. Vy můžete pomoci nastolit téma. Dnes už spousta lidí má za to, že jde trošku do bulváru ta mladá fronta dnes, působí na vaše emoce, dobrých a pozitivních zpráv tam najdete velmi málo. Regionální periodika propojuje oblasti života, jak veřejného, tak soukromého v regionu i obci. Jejich redaktoři jsou velice dobře znalí problematiky, znají se velice dobře, znají se se starostou, se zástupci firem, různých organizací, řediteli škol, je to výborné, tak špatně o nás snad psát nebudou, ale může to být obráceně, že si vyřizují účty. Je to na vás, jak se na to díváte. Když bych se vás zeptala, jestli si dnes ověřujete informace, které vidíte v televizi nebo které si přečtete?

Chrudimské noviny a máte pravdu v tom, že žiju ve městě, znám tam každého, když si něco přečtu, ověřím si to přímo na místě. Víím, jestli je to ze strany redaktorů upravené nebo jestli je to pravda. Jednou za měsíc tam máme tzv. místí plánek, do kterého prakticky každý měsíc píšu, takže si kontroluju, jestli tam jsou nějaké změny, jestli to neupravili.

Děkuju, je to tak, média jak často říkají, stojíme na vaší straně apod. Hrají hru, že stojí na naší straně, ale snaží se působit konfrontačně, odhalují nepravosti, lhaní, to je dobře, ale v momentě, kdy s informacemi nakládají špatně, pouští se informace, které jsou neověřené nebo se jim dá pouze přitažlivý titulek, ale v obsahu nenajdete, o čem titulek hovoří, je to podvod. Média mají působit na adresáta proto, že pokud nejste znalec problému nebo nejste člověk, který někam zaťuká, nepřijde se zeptat, jak je to ve skutečnosti, s tím, co se děje na světové úrovni, těžko si můžete ověřit informace. Takže mediální, regionální rovina je velice důležitá a právě pro organizace, které pracují se ZP lidmi, ten vztah mezi komunikátorem a příjemcem je také důvěrnější. Sami čtenáři přikládají regionální rubrice mnohem větší význam. Odpovídali na otázky, že kterému zpravodajství nejvíce věří, tak odpovídali regionální. Nastolená témata, pro média jsou některá témata atraktivní a některá ne. Média určí čim se budou zabývat, co budou rozrýpat, co si vezmou takzvaně na tapetu a je to

tak. třeba si stokrát řeknete tohle mě nezajímá, ale uvízne vám to v hlavu. Vidíme to v televizi, taková ta zásadní informace nás mine. Takže ta média ovlivňují velmi veřejné mínění. Poznáme to podle umístění zpráv, někdo říká, že média mají velký význam, první zpráva má největší význam, stejně jako v novinách zpráva na hlavní stránce. Já jsem zjistila, že regionální poskytují informace v určitých tématech o osobách ZP a to hlavně o vzdělávání, zaměstnávání, ubytování. Informace o vzdělávání osob se ZP podporují trend integrovaného vzdělávání, začleňování dětí s handicapem. Poskytují informace také o školách a podporují otevřenější postoje společnosti, dětem a žákům s postižením. Uvádějí nutnost připravovat se do zaměstnání a o zaměstnávání také proto, aby motivovala další zaměstnavatele pro vytvoření pracovních míst. Potom je to oblast volného času. média přibližují kulturní záležitosti, sport, atd.. je to velice atraktivní. Sportovní meetingy, Už společnost slyší, že se na obrazech objevují lidé, na kterých je vidět, že mají nějaké postižení. Co se týká bydlení, atd.. tak je to také o integrování, domovech pro osoby se ZP a o domovech pro seniory. O tom také pani redaktorka hovořila. Velice často jsou osoby se ZP zobrazovány jako politování hodné osobnosti nebo superhrdinové, zvláště televize Nova, je to bohužel o tom, že někdo někomu něco ukradne, např. kočárek. A poté se v šťastných případech najde nálezcce apod. U nás je už i vžitější, lidé se zdravotním postižením. Etické aspekty, asi víme, že novináři by se měli řídit také svými pravidly, přistupovat bez diskriminace, dodržovat soukromý, což je dnes děje minimálně. Oslovila jsem 3 redakce s pár otázkami, ptala jsem se, jestli mají redaktora, který by se zajímal o osoby se ZP, jestli je tento prostor dostatečně využíván, jestli mají nějakou zpětnou vazbu. Tomáš Dvořák, možná ho znáte, odpověděl, že v jejich deníku není speciálně vyčleněný redaktor, ale jeden redaktor se tímto mimo jiné také zabývá. zpětnou vazbu najdeme v článcích v rubrice „ U nás doma“.. osoby se ZP se obracejí na list pomocí neziskových organizací, redaktorka MF DNES Králová, odpověděla že je to téma, ze kterého si občas ukrojí více redaktoru. čtenáři se jim zpětně neozývají. Hovořila jsem s ředitelem českého rozhlasu Pardubice. Problematika zapadá do oblasti soc. služeb, mají na to vyčleněného redaktora, je to pro ně optimální pro rozvíjení toho redaktora, díky specializaci dávají respondentům jistotu solidního a zkušeného partnera. Může si přihrát dobrou pozitivní roli v českém rozhlasu Pardubice v této oblasti. Reaguji na každou výzvu, kterou obdržíme. Pozvánky na akce, tiskové konference, kromě denního zpravodajství, kde problematiku zmíní, jedenkrát týdně nabízejí prostor, ale denně hovoří o této problematice. Pokud je téma atraktivní a lidé se mohou ptát, kontakt probíhá během pořadu. Lidé se svěřují spíše se svými příběhy než se složitějšími otázkami. Lidé se obracejí sami a převažuje kontakt přes neziskové organizace. Pan Novák říká, že bychom měli poskytovat tuto veřejnoprávní službu. Nevím, kolik je tady zástupců organizací, kteří pracují, nebo to jsou spíše jednotlivci, ale mělo by to tak být, že v popředí vašeho zájmu bude výhodná a pravidelná spolupráce s médii. Není to reklama jak se s oblibou říká, i když si média chtějí zaplatit jakoukoliv informaci o těchto aktivitách jako inzerci, odborníci doporučují jednat čestně, seriózně a otevřeně. Nikoho nepřesvědčíte, aby o vás psali, spolupráce by měla být obousměrná. Proč média potřebujeme? Protože máme hodně problémů, bez médií se o vás nebude vědět. Jde taky o to, posunout veřejné mínění, dosáhnout pozitivních změn. Apeluji

tedy na to nebát se, vystoupit a říct lidem o co nám jde, i když jste všichni moc zatížení. Teď to řeknu škaredě, ale každý podnik, který vyrábí nějaký výrobek, musí ho nabízet. Je to strašné srovnání, které se mi nelíbí, ale abyste dosáhli změny a pozitivního vnímání, musíte si odpracovat i tuto část. Celá řada organizací ve společnosti plní roli, že někdo zadarmo pomáhá, sami si musíte sehnat na tuto činnost peníze.

Propagovat svůj program a služby, aby se dostali k těm, co je potřebují. Získávali důvěru, informovali společnost, co tedy můžete dělat. Můžete vyrábět, připravovat nějaké pravidelné zprávy o vývoji, událostech, reakcích na nějaké společenské aktivita, opečovat důvod svého pozvání. Jak ta média pozvat a připravit zprávu. Vyhmátnout to, jak jít na trh. Napasovat svojí aktivitu na celostátní dění, aby tu zprávu mohli umístit v médiích a udělali jí atraktivní. i když to tak třeba není, děláte nějaký zábavný počin s dětmi, tak to zkusit, napasovat někam, že děláte služby pro děti. Vždycky je určitě nějaký důvod, že jste někam postoupili. S tím, co jsme si tu už řekli, že média zajímá, sport atd. Můžete pořádat tiskovky, setkání atd. Nebudou to po vás média chtít určitě naprosto profi. Je pro ně důležité si něco vyfotit, nabídnout příběh člověka se zkušeností, kterou budou moci popsat. Mám tu psanou tiskovou konferenci, ale teď to tu asi vypravovat nebudu, co musí obsahovat pozvánka, zeptám se kolik máme času.. ale asi to nebudeme rozebírat. Můžu jenom doporučit, jak dále o sobě můžete dát vědět. Velmi důležité webové stránky, i když existují informace, že na ně chodí jen určitá cílová skupina, tak i přesto je to určitě zajímavé. Potom můžete využívat webové stránky zřizovatelů, oslovit město, kraj, redakce, zpravodaje a napíšete. Bude chtít napsat pozvánku. Informujte, vysvětlujte, věnujte pozornost známým svých klientů, to je velká skupina. Pracujte se sponzoři, s mecenáši, pořádejte akce a setkání, a hodně toho, co bychom si mohli povídat. Možná někdy příště. Děkuji za pozornost a za pozvání.

Takže moc děkujeme a my jsme se teď domluvili, že program trošku zkrátíme, měla jsem vystupovat na závěr já s krátkou prezentací týkající se poradenství, ale myslím, že vše podstatné týkající se poradenství zaznělo. Pokud máte dotazy, máte prostor.

Dobrý den, já bych chtěl obecně nejdřív k diskriminaci něco a pak k médiím. Určitě všichni znáte kartu. To je jedna z největších diskriminací pro zdravotně postižené. Nejenom bankomaty, ale v zimním období se já na vozíku nikam nedostanu, protože oni neuklízí chodníky atd. To je jedna z věcí, ke kterým musíme mluvit. Další věc je diskriminace konkrétně elektronika. 90% našich lidí se k tomu nemá jak dostat. Na horách nemají přístup. Proto se snažím propagovat písemně, písemně. Přechíst si to, nevypadne mi elektrika. Dneska vidíte spolupráci s médii, jediné, kdo se dneska dostavil byl český rozhlas. Nikdo jiný o to neměl zájem, i když jsou spojené s dalšími organizacemi. Je to problém. Jinak můžu říct, že jsem paní Hanyšovou do toho zatáhl ještě v devadesátých letech, protože jsme dělali abilympiádu, doprovázela nás do Austrálie. S ní do dneška dodržuju kontakt. Děkuju.

Měla jsem to připravené, ale pak jsem zapomněla. Chcete-li od někoho poradit, tak se zeptejte právě pana Michala, protože to byl ten člověk, který si došel sám do rozhlasu a pořád tak nějak „otravoval“, když to řeknu škaredě, a poté jsme se začali problematice vozíčkářů věnovat, dostal se i do radioporaden, kde poskytoval různé informace lidem. Pro tu organizaci, pro kterou on tehdy pracoval, to bylo velmi důležité. Zatáhl nás i to abilympiád. Přístupem si uměl média opečovávat, dostávat informace a díky jemu se o spoustě věcí, začalo už tehdy mluvit. Souhlasím, Pan Hašto, je pro nás velmi cenný.

Prosila bych, paní magistro, nevím, kdo dělá korektury v novinách, ale těch gramatických chyb, kterých já tam najdu jenom při přečtení jednoho deníku je tolik, že je štěstí, že současná mládež má jiné zájmy, protože kdyby to měli číst, byli by z toho jeleni. Je to i v jiných formulacích. Když to vezmete v celém kontextu, je to o něčem jiném celý článek.

Samozřejmě já za to nemůžu, ale na jejich obhajobu bych chtěla říct jednu věc. Dnes už v médiích nejsem, ale 3x denně troják (sloupce) se musí nasázet, nalámat, udělat stránka, fotografie, ve třech lidech, sám člověk řídí fotografie, píše, musí to odejít do tisku. Měli jsme korektora, chodil pravidelně a během hodiny nám to přečetl, ale dneska na to absolutně nezbývá čas.

Pan Kratochvíl.

Já bych se chtěl zeptat, já jsem soukromá osoba provozuji web. ten web je docela úspěšný, i jsem archivovaný národní knihovnou. Mám problém v tom, že když napíši někam do médií, nebo televize, tak je to jako kdybych hrách na stěnu házel, prostě to vůbec neberou. Jak je donutit, aby aspoň odepsali „blbečku kašlem na tebe“..

narazil jste na úctu k člověku. Setkávám se sama s tím, že novináři, kterým rozesílám tiskové zprávy, ani neodpoví, když jim napíšu, aby potvrdili svoji účast. Já tomu nerozumím, já to sama o sobě dělám, ale opravdu nevím, proč tomu tak je, máte někdo nějakou radu? ... Vztít klacek.. Oni pak na tiskovku přijdou, ale z dvaceti pozvánek, ani jeden nepotvrdí účast. Dostávám 160 emailů .. to není v mých silách.

Já se taky domnívám, že novináři jsou velmi vytížení. Já s nimi někdy mám i dobré zkušenosti.

Pan Ing. Novák.

já bych chtěl říct, že mám špatné zkušenosti s tím, jak novináři popíší danou situaci. Napíšu článek, aniž by mě poprosili, abych si jej přečetl a řekl k němu svůj komentář.

Kolikrát píší úplně o něčem jiném. Když vyjde ten článek, tak se snažím aspoň zachránit ty poslední možnosti.

Já bych k tomu měl asi takovou radu. Myslím si, že novináři jsou hodně vytížení a proto, když jim dáte nějaký obsáhlejší text nebo podklady, tak oni to stručně přečtou a napíší několika sloupcový článku, který nemusí odpovídat realitě. Moje rada je, abyste se vždy snažili co nejstručněji popsat, to co potřebujete a případně poté k tomu dodat podklady, ale tu hlavní myšlenku popsat např. na půl stránky.

Jestli můžu. Vy nemáte nárok na korektury textu, který napíše novinář. Jednu dobu jsem to dělal. Dělal jsme např. rozhovor se starostou nějakého města. A oni nám ho poslali zpátky, neboť rozhovor poté nedával smysl. Dneska to novináři nedělají, není to ani jejich povinnost. Jakmile poskytnete novináři nějakou zprávu, tak si nikdy nemůžete být jisti s tím, co z toho udělají. Doporučuji být co nejvýstižnější a nejlépe emailem. Když například zavoláte telefonem, tak on si to nahrává, ale vznikne z toho, co jsem říkala, a on vám řekne, ale vy jste mi to tak řekl, ale neměl ste srovnané zřejmě myšlenky. Když je nějaký průšvih a už vás chtějí kritizovat, říká se tomu krizová situace, nemůžete zavřít dveře. Opět doporučuji mít připravenou 1-2 věty a neustále je opakovat, budou se vás snažit navést na to, co chtějí slyšet. Měla jsem tu připravený podklad pro zprávu. Podporuji pana kolegu, když píšete dlouhou zprávu, snažte se, aby to nejdůležitější bylo krátce shrnuto, a podrobnosti se rozvíjejí dále v tělu zprávu, ale to je dále na seminář.

Další dotazy?

Myslím, že pro naši práci, jsme zdravotně sociální pracovníci, odborné poradenství je to, co my děláme. Měla jste tam připravené ?? zajímalo by mě, lidi s postižením, postižení lidé, trápí je každého trošku něco jiného. Ta podstata je jinde než v tom, co jsme tady řešili.

Zkusím shrnout, co jsem měla v prezentaci.

Informace jsou velice různorodé. Uvádíme hlavně převládající oblast. Přejde k nám klient kvůli příspěvku na péči. Zjistíme, že nemá vyřešeny dávky z hmotné nouze, má problémy s bydlením, řeší nějaké právní záležitosti, řeší dluhy, půjčky. Dostaneme se k dalším věcem. Zjistíme, že hledá zaměstnání. Kdybych měla mluvit o tom, co řešíme velmi často, je to zpracování ?? Časté poradenství je co se týče příspěvků, dávek pro osoby se zdravotním postižením, pomoc při hledání zaměstnání. Ještě jsem k tomu chtěla říct, často se zmiňuje online poradny, elektronické poradenství, ale řada našich klientů jsou senioři nebo nemají přístup k počítači a je důležitá osobní návštěva v poradně a řada klientů preferují tištěné materiály, protože si to na internetu nenajdou. Je problém s dostupností poradny, v tuto chvíli jsme jediná poradna v kraji. V tuto chvíli je 72% našich klientů z Pardubic. Pro

pardubáky jsme snadno dostupní, přijedou hromadnou dopravou, ale z okrajových částí kraje jako je Česká Třebová nebo Choceňsko, tam už lidé jezdí mnohém méně, řešíme konzultace telefonicky nebo mailem. To, co říkala paní Mgr. Liedermanová, je důležité, aby poradny tvořily nějakou síť. Pomáháme Pardubicím a nejbližšímu okolí, ti jsou schopni nás navštívit. Dovolím si říct, že poradenství je poměrně komplexní a nezávislé. Úřady se mohou pokoušet tuto službu také suplovat, ale není zajištěna taková ta nezávislost. Nechci upozorňovat na náš úřad práce, mám s nimi dobré zkušenosti, ale stává se často, že úřednice odrazují klienty předem, že to nemá cenu. Myslím, že to není úplně správné. Měl by tu žádost podat na poradnu a nenechat se odradit. V tomhle směru máme více co nabídnout. Naše poradenství je komplexní. Když přijdete na úřad práce, poradí vám ohledně dávek. My poradíme také v sociálních záležitostech. V roce 2010 měla naše poradna 364 uživatelů za rok a 320 setkání. v roce 2011 to bylo 736 uživatelů, letos pouze za první čtvrtletí 233 uživatelů. U počtu setkání je to výraznější. V roce 2011 – 822, dostaneme se letos k patnácti stům setkání. Nárůst je obrovský, přijali jsme právníka. To se ukázalo jako velice dobrý krok. Jeho kapacita je v tuto chvíli nedostačující. Lidé si za ním zvykli chodit. Má tam význam osobní setkání. Klienti přijdou, vezmou si s sebou papíry, rozloží to na stůl. Internetová poradna osobní kontakt nenahradí. My nestíháme, snažíme se hledat prostředky na dalšího právníka od sponzorů, z města, kraje. Tímto bych svou informaci zakončila. Pokud se k nám budete chtít podívat, sídlíme v Pardubicích, ulice Boženy Němcové, číslo popisné 2625, můžete se obrátit přímo na mě. Můj email je pardubice@nrzp.cz Měli byste mít kontaktní údaje ve složce, kterou jste dostávali v úvodu. Ještě využiju prostor k jedné informaci, kterou taky zmiňuji při této příležitosti. Národní rada vydává občasník Mosty, nyní je v podobně časopisu, lidé si novou podobu chválí, najdete tam spoustu informací nejen z legislativy. Kdo budete mít zájem, nechte mi tady adresu, můžete Mosty dostávat do schránek. Pan hejtmán v úvodu hovořil o ceně dubové křídlo, ve složce jste měli nominační formuláře, budeme rádi, když se nominací sejde co nejvíce. Můžete je nechávat u mě, hodit dole do schránky na našem regionálním pracovišti. Jakoukoliv formou se k nám dostanou, bude to mít úspěch. Slavnostní večer se bude konat 11. října. Chci ještě říct, že dnešní prezentace budou opět vyvěšeny na webových stránkách Pardubického kraje. Simultánní přepis tam vyvěsíme také, věřím, že nám ho přepisovatelé pošlou. Jménem Pardubické rady chci poděkovat sociálnímu odboru, sedí tady s námi paní Mgr. Fóglová, děkuji přepisovatelům a dobrovolnicím, které nám pomáhají. Poděkovala bych také vám účastníkům, že jste vydrželi až do konce a přeji šťastnou cestu domů.

Ještě jeden dotaz.

Chtěla bych poděkovat. Budeme na tom pracovat, spolupráce s centrem simultánního přepisu je výborná.

Paní organizátorka mi říkala, že před budovou parkuje ford fiesta. Prosím přeparkovat. Je to něčí?

Dobrý den vážené dámy, vážení pánové, vítám vás na dnešní konferenci, která se koná v rámci projektu národní rady osob se zdravotním postižením rovná práva pro všechny. Chtěla bych poděkovat Pardubickému kraji. Přivítala bych vzácné hosty, paní senátorku Miluši Horskou, pana doktora Pavla Ptáčníka z úřadu vlády. Pana vícehejtmana Ing. Romana Línka. Paní Mgr. Liedermanovou. Paní Mgr. Janu Kvasnicovou, představitelku kanceláře vedení a další hosty. Než předám slovo panu náměstkovi Línkovi, dovolila bych si říct několik organizačních informací. Pokud jste se ještě nezapsali do prezence, můžete tak učinit o přestávce. Všechny poprosím o dodržování časového harmonogramu, konferenci jsme prodloužili do 14:00. Vedle v sále je občerstvení, nabídněte si prosím. Další občerstvení bude k dispozici o přestávce. Ve složce máte materiály, někteří z vás dostali anketu spokojenosti. Pokud budete mít chuť, můžete jí v průběhu vyplnit a odevzdat. Pan Ing. Línek řekne více. Poprosím jej o zahájení.

Dovolte mi, abych vás přivítal v přednáškovém sále Jana Kašpara, tato konference rovná práva pro všechny, pořádáme spolu s radou osob zdravotně postižených, věřím, že vám bude dnešní zázemí dobrou kulisou. Jan Kašpar překonává překážky také a je jedním z těch, který se dostal do vzduchu. Před deseti dny byla premiéra filmu, který se natáčel. Berme to jako inspiraci. My jsme jako kraj na tomto poli spolupracující mnoho let a už v roce 2006 jsme přijali plán pro osoby se zdravotním postižením a ten se postupně naplňuje. V prosinci loňského roku jsme přijali druhý plán. Nějaké nové výzvy před námi byly. Cíl je jasný, zlepšit podmínky pro osoby se zdravotním postižením v oblasti dopravy atd. Spadá to do sekce sociální a my jsme na této konferenci přijali pana Jiřího Brýdla. Paní vedoucí tady bohužel není, jela do Hradce Králové. To je drobná omluva a k tomu, o co jsem byl požádán, je vyhlášení ceny Duhové křídlo 2012. To je věc nová a cílem je, abychom ve svém okolí ocenili lidi, kdokoliv napomáhá lidem s handicapem, musíme udělat vše proto, aby žádný handicap nebyl. V tomto směru jsme se rozhodli, že budeme oceňovat za práci, kteří se v této práci v odstraňování bariér prosazují. Pan hejtman nebo já se budeme moct poklonit těm, kteří tuto cenu zasluhují a v Pardubickém kraji je těchto nominací hodně. Uzavřel bych zahájení konference a budu poslouchat část, kterou tady budu.

Děkuji a poprosím o úvodní slovo paní senátorku.

Dobré odpoledne, kolegové kolegyně, je to zvláštní, ale když paní Konečná pořádá konferenci, tak mám vždy čas. To není náhoda, tak to má být, chtěla bych poděkovat za nominaci, kterou jsem od vás dostala a dostala se zároveň do nejužšího výběru. Mně se

v životě dostává toho vyznamenání, že vždy dojdou k nějaké metě, o kterou jsem nijak zvlášť neusilovala a cením si toho, že to přijde odněkud jinud. Škola svítání letos slaví 20 let. Takže ta meta přišla jako takové ohodnocení mého týmu a věřte, že u nás už je stálých dětí a klientů 180. Tato parketa mě neopustila. Teď je tuto parketu, která vznikla. Ve spolupráci s národní radou zdrav. postižených děláme návrh zákona, který se týká důchodů, jde o to, že když si žádá, nebo jste přeřazeni do jiného stupně, tak zůstává bez finančních prostředků, je kolem toho spoustu řečí a v tuto chvíli se na náš ministerští chystají jako kdyby šlo o tajné zprávy o bezpečnosti země. Kromě těch hřejivých slov si přejeme, abychom se vždy mohli cítit jako lidé a měli jsme všichni své místo. Patřili tam, kam máme. Dnes lidé všichni touží po tom nejjednodušším, aby nás měl někdo rád, jako bychom na to v naší republice pozapomínali. Teď jsme se o tom s panem předsedou bavili, ale lidská morálka a svědomí, která se dostává už kojenci, ta se prostě do zákona napsat nedá. Doufám, že i vy začnete, překračováním překážek, být příkladem. Děkuji ještě jednou za pozvání

Já taky děkuji za krásná slova na úvod a nyní bychom přistoupili k první prezentaci. Ještě jsem chtěla říci, že budeme rádi, kdy tato konference bude o vzájemné diskuzi. Nebojte se pokládat dotazy, kdykoliv po skončení jednotlivých příspěvků se můžete přihlásit a hovořit. Dojdeme k vám s mikrofonom. Nyní bych požádala o prezentaci Pavla Ptáčníka, vedoucího sekretariátu VVZPO, úřad vlády ČR.

Vážené dámy, vážení pánové, všem děkuji za pozvání na tuto konferenci. Mé téma je takové poměrně široké, ale připravil jsem si pro vás příspěvek týkající se práv. Samozřejmě lidská práva jsou nastavena obecně pro všechny, to si ukážeme, základní principy, které se týkají naprosto všech bez rozdílů a pak jsou určitá opatření, která mají klást naplňování práv právě lidí se zdravotním postižením. Začneme těmi obecnými. Pokud bychom se chtěli podívat, kde je najdeme, jsou ústavně zakotvena a to v listině základních práv a svobod. Listina základních práv a svobod je součástí pořádku. Najdete jí pod číslem 2 z roku 1993. Listina jednoznačně říká, že lidé jsou si rovni v základních právech. Jsou nezrušitelná. Práva tady máme a nikdo nám je nemůže vzít. Stát je uplatňuje způsobem, který zákon stanoví. Nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. Základní práva jsou pro všechny bez rozdílů. Rasa, barva, pohlaví, příslušnost národností, etnická menšina, rod, nebo jiné postavení. Co se týče zdravotně postižených, nemáme to. Usilovali jsme o to, abychom listinu o zdravotně postižené doplnili. Nabralo to legislativní rámec, prošlo to připomínkovým řízením a připravuje se k projednání vlády, ale právně se ukázalo, že úmluva, která se týká zdrav. postižených je nadřazena právnímu řádu celé ČR a je zřejmé, že bude schválena. Listina vedle obecních ustanovení řeší i ostatní skupiny práv. Mezi skupiny základních práv patří práva svobody. Každý má právo na život, to je to nejzákladnější právo. Je nutné ho ochránit ještě před narozením. Nikdo nesmí být zbaven života. Velice důležité právo z hlediska zdravotně postižených a poskytování sociálních služeb. Osobní svoboda je zaručena. Nikdo nesmí být zbaven osobní svobody.

Zákon stanoví, ve kterých případech může být osoba držena v ústavní zdravotnické péči. Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, čest a pověst. Chránit jeho jméno. Velice důležité, každý má právo na svůj majetek – vlastnické právo. Ochrana tajemství sem patří také. Ochrana pohybu, hledisko mobility lidí se zdravotním postižením. Nezbytně důležité právo. Náboženské vyznání. Tolik k základním lidským právům, velice stručně se podíváme, jaká politická práva jsou garantována listinou. Právo na informace. Pro nás se zdrav. postižením mimořádně důležité právo. Petiční právo ve věcech veřejného zájmu, každý má právo se obracet na úřady se stížnostmi. Zákon stanoví, jak musí konkrétní osoba reagovat na petici. Právo shromažďovací, které je zaručeno všem. Právo osvobodit se, vzniklo na tom celé hnutí zdrav. postižených, hnutí vznikla na základě tohoto práva. Práva ve věcech veřejných, to jsou práva politická. Není potřeba více, je potřeba, abychom si to roztrídili. Právo kulturní a sociální. Každý má právo na povolání, právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost, další právo – právo sdružovat se s jinými. Zákon stanoví specifické skupiny osob, které mají zvláštní ochranu, týká se to osob se zdrav. postižením, kteří mají vyšší ochranu při práci a jiné zdravotní podmínky. Osoby se zdravotním postižením mají právo na zvláštní ochranu v pracovních vztazích a na pomoc v přípravě na povolání a to se promítá do dalších zákonů – zákon o zaměstnanosti. Přiměřené nutné zabezpečení. Způsobilost práce je jasně definována listinou. Právo na ochranu zdraví, rodičovství.

Péče o děti. Článek 33 definuje právo vzdělání. Za jakých podmínek atd.

Nové moderní právo, právo na příznivé životní prostředí. To patří do nových práv. I v těch 90. letech bylo v ČR akceptováno, protože životní prostředí u nás nebylo vůbec dobré. Poslední skupinu tvoří právo na soudní a jinou právní ochranu. Každý může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.

Má samozřejmě právo používat, a aby byl zajištěn tlumočník, protože z důvodu smyslového postižení nemůže komunikovat. To bylo velice stručně k listině základních práv a svobod. Je dobře si uvědomit práva, která jsou tady garantována a která se týkají všech. Další právní předpis, ke kterému se zmíním velice okrajově, je zacházení o právních prostředcích ochrany před diskriminací, který zase nějakým způsobem navazuje na listinu a některé evropské směrnice, je třeba je implementovat a je z hlediska zdravotně postižených velice důležitý. Upravuje řadu důležitých oblastí, které jsou pro naši oblast velice důležité. Oblast práva a zaměstnání a přístup k zaměstnání, oblast sociálního zabezpečení, poskytování sociálních výhod, přístup ke zdravotní péči, přístup ke vzdělávání, bydlení. Pokud jsou nabízeny veřejnosti. Tyto oblasti jsou skutečně velice důležité, na tomto integraci stavíme. Co se rozumí zdravotním postižením, řekl bych, že se myslí mentální, pohybové, smyslové a další postižení, které může osobám bránit v různých oblastech, musí jít o dlouhodobé postižení. K tomu antidiskriminačnímu zákonu není potřeba z mé strany víc, ale určitě ještě na něj dojde řeč. Tím dalším nesmírně důležitým právním dokumentem, o kterém bych se chtěl zmínit, je úmluva o právech osob se zdravotním postižením, je to dokument, který byl přijat organizací spojených národů, který ČR ratifikovala. Je přijat celý, je nadřazen celému

právnímu řádu celé ČR a musí být respektován. Pokud bychom se podívali do historie, ? bylo upraveno pouze v obecné rovině. V mezinárodním faktu o hospodářských právech a dalších. To jsou úmluvy, které platí obecně. Ve skupinách osob, jako jsou ženy a děti, byly určité nerovné postavení. Ochrana lidských práv žen a dětí byla samostatnými úmluvami. Jako například úmluva o právech dítěte, diskriminace žen. Donedávna specificky upravovat lidská práva zdrav. postižených měli nezávazný charakter. Možnost existence samostatné úmluvy pro zdrav. postižené byla na mezinárodní úrovni poskytována řadu let. Chvíli to vypadalo, že možná jo, pak převládal názor, že se stačí pohybovat v obecné rovině. Samostatné úmluvy nabraly v tomto směru určité ? nakonec se to přece jenom podařilo na úrovni OSN, nacházelo to stále větší podporu. Přijetí rezoluce hromadného shromáždění OSN v prosinci 2001, na základě které byl postaven výbor o posouzení nároků vztahujících se ke zdravotně postiženým. Zasedání výboru se uskutečnilo v červenci 2002. Na základě jednání byla přijata zpráva, která doporučila, že je myšlenka nosná a že úmluvu je třeba připravovat, což se pak nakonec stalo a přijetí závazného dokumentu vyjadřovala již v přípravných fázích celá řada zemí. Samozřejmě jsou různé představy o tom, jak má úmluva vypadat. Bohaté státy aby si nemysleli, že už mají vše. V roce 2004, kdy se připravil dokument, který byl předložen výboru. Od roku 2005 už vše začalo pracovat na konkrétním textu úmluvy. Práce samozřejmě pokračovaly v zasedání výboru max. 2x ročně. Nakonec probíhá systém projednávání – první čtení, druhé čtení – dolaďují se jednotlivé články a nakonec proběhlo závěrečné jednání výboru v srpnu 2006, kde na konci skutečně došlo k tomu, že úmluva spatřila světlo světa, byla odhlasována včetně protokolu. Úmluvu o právech osob se zdrav. postižením i s protokolem byly přijaty 13. prosince v roce 2006. Otevření podpisu se konalo v červnu 2007 i ČR spolu s ostatními státy tuto úmluvu podepsaly, ale s výhradou jako většina států. Cílem procesu bylo porovnat právní řád s úmluvou, jednotlivými články a zjistit, jestli články budeme schopni jako česká republika naplnit. Prokázalo se, že snaha ČR doznala významného pokroku, tzn., že i ty články až na určité výjimky byly podle názoru expertů z jednotlivých resortů proveditelné. Určitý problém byl např. článek 12, který stanovil určité věci ve vztahu k způsobilosti k právním úkonům. Omezoval je působností a další asistenční výpomocí. Zde bylo zřejmé, že bude nutné přijmout nějaká opatření, aby se tyto věci do souladu dalo, což se nakonec stalo a promítlo se to do zákoníku. Další oblasti, kde bylo provést zásahy a úpravy pro zdrav. postižené. Ty se také realizovali díky zákony o zdravotních službách, který nabyl platnosti letos 1. dubna. Pro ČR vstoupila úmluva v platnost 28. října 2009. Další památeční 28. říjen. Najdete ji ve sbírce 2010 v mezinárodních smlouvách. Stručná charakteristika úmluva... asi lze říct, že tato úmluva navazuje na již existující úmluvy. Ona nezakládá žádná nová práva, pouze ukládá důsledné naplňování existujících práv z hlediska zdravotně postižených, právo na samostatnost, nezávislost, svobodné rozhodování, podporuje zapojování osob se zdravotním postižením. Pokládá zajištění přístupu zdrav. postižených ke vzdělání, informacím, rehabilitaci a komunikaci. Tyto články jsou rozvedeny v rámci jednotlivých článků. Účelem úmluvy je podporovat, chránit a zajišťovat rovné užívání všech lidských práv a svobod. Všemi osobami se zdravotním postižením. Podporovat je. Obsah úmluvy tvoří preambule a 50 článků. Co se týče vymezení

okruhu zdravotních postižení, to byl také oříšek, na kterém se státy velmi obtížně domlouvali. Osoby mající dlouhodobě, smyslové či jakékoliv jiné postižení. Může to bránit jejich plnému a

Vymezena definice zdravotního postižení, ještě možná zmíníme nebo ukáží zásady, na kterých je ta úmluva založena. Respektování přirozeného důstojnosti, samozřejmě jedna ze základních zásad, nediskriminace, začlenění do společnosti, respektování odlišnosti a přijímání zdravotně postižených jako lidské společnosti. Rovnost příležitostí, přístupnost, rovnoprávnost mužů a žen a také respektování rozvíjejících se schopností dětí se zdravotním postižením. Možná poslední věc. V souladu se článkem 33 je každý stát ve stanoveném období podávat zprávy, jak naplňují jednotlivé články úmluvy. ČR zprávu pro OSN v řádném termínu odeslala. O té úmluvě by se dalo povídat hodně moc, ale toto jsou asi takové nejdůležitější informace. Toto jsou takové legislativní věci, neméně důležité jsou dokumenty nelegislativní povahy. Mám na mysli národní plány, které schvalují vlády a poté nesmírně důležité jsou i ty krajské plány vyrovnávání příležitostí zdravotně postižených. Stále více bude převáděna řada důležitých oblastí působnosti státu do působnosti krajů. Např. vzdělávání, doprava, zdravotnictví a to jsou z hlediska zdravotně postižených velice důležité oblasti. Dotace na poskytování sociálních služeb. Role krajských plánů je také nesmírně důležitá. Obecně řečeno, charakterizování zdravotně postižených.. skládá se to z takových dvou hledisek. z hlediska sociálního a integračního. Sociální představuje fungující sociální systém a řadu opatření, která zajišťují zaopatření zdravotně postižených, dávky, příspěvky, atd. Poté hledisko integrační. Nemá s tím prvním moc společného, ale jde o naplňování základních lidských práv, začleňování do společnosti atd. Hledisko sociální mělo u nás vždy velkou tradici a patřili jsme v tomto k vyspělým státům. Otázky integrace byly řešeny jen velmi málo. S opožděním. Po 89. roce vytvořilo pro rozvoj občanských iniciativ velmi dobré podmínky právě pro zdravotně postižené. Začala tu vznikat občanská sdružení, jejich cílem bylo obhájení práv osob se zdravotním postižením. Hájení lidí, ale také začali v rámci svých spolků, řadu služeb, které tu doposud nebyly. Např. sociální služby, vzdělání, rehabilitace apod. Vzniká i na úrovni krajů, regionů, místní třeba i s velmi malým počtem zdravotně postižených. V roce 1991 vznikl i vládní výbor. To byl orgán na úrovni státu, který na základě iniciativ organizací zdravotně postižených, i díky mezinárodním požadavkům byl vytvořen a funguje dodnes. Je poradenským orgánem vlády. Ve své činnosti usiluje o rovnoprávnost pro osoby se zdravotním postižením. Zaměřuje se na vzdělávání, zaměstnávání, mobilita atd. I od devadesátých let, předpokladem bylo vytvoření potřebného legislativního prostředí, které tato práva a svobody garantuje a chrání. To představovalo zakotvení antidiskriminačních opatření. v některých zemích tyto otázky řešily velkým antidiskriminačním zákonem. Jako např. v USA nebo VB. Naše střeoevropské právo na toto moc nebylo. Podporu jsme proto nezískali. Byla zvolena druhá varianta. Že se práva zakomponovala do všech důležitých zákonů. např. stavební zákon o bezbariérovém přístupu. Aby se přístup integrace rozvíjel, byly vypracovávány a schvalovány národní plány, ve kterých byly definovány konkrétní úkoly pro jednotlivé resorty na stanovené období. Pokud se podíváme do přehledu tak víte, že realizuje pátý národní plán v těch prvních fázích bylo potřeba opravdu nastavit mechanismy ohledně právních otázek,

upravit řady právních předpisů, finanční nástroje. Dnes už absolutní většina právních předpisů je z hlediska potřeb zdrav. postižených na přijatelné úrovni. Problémem je naplňování toho, co máme v zákonech napsáno. To je problém celé společnosti, vymáhání a respektování práva. Čas už se nám pomaličku krátí. Pár myšlenek na konec. Pokud bych měl charakterizovat poslední změny nejvýznamnější, je to zákon o sociálních službách. Určitě zahájil reformu sociálních služeb, tímto zákonem došlo k zásadnímu rozšíření kompetencí. Považuji to za mimořádně důležité. Zejména kompetence, které byly jasně stanoveny. Je určitě velký posun v oblasti vzdělávání žáků se ZP, kdy proces integrace běží, dovedete si představit i lepší, ale všechno má jistá pravidla a řada opatření, přistupování dopravy, sebou nenese poskytování finančních prostředků. Co se týká realizovaného národního plánu pro osoby se ZP pro rok 2014. Když se plán připravoval, došli jsme k závěru, že by vůbec nebylo od věci základní podobu i obsah podřídit úmluvě o právech osob se ZP a z té úmluvy vyjít, což se nakonec realizovalo. Úmluva je poměrně rozsáhlá. Vybrali jsme pouze ty články úmluvy, které jsou z hlediska vytváření prostředí pro zdravotně postižené v tomto období nejdůležitější a nejaktuálnější. Jsou to vždycky ty oblasti – vzdělávání, zaměstnávání, sociální zabezpečení, rodinný život, přístup ke kulturnímu bohatství apod. Bude to trvat ještě řadu let, než se nám prostředí podaří přirovnat k našemu obrazu. Mezi aktuální témata patří oblast zaměstnanosti zdravotně postižených. Máme tady příspěvky na vytváření pracovních míst, příspěvky pro specializace zaměstnavatele, ale pořád situace není dobrá. Další oblastí je určitě systematické pokračování v odstraňování bariér, dopravních prostředků zajišťujících veřejnou dopravu, to je běh na dlouhou trať. Odstraňování bariér je nějakým způsobem nastavené, je potřeba dbát na to, aby ustanovení byla důsledně naplňovaná, abychom sladili normy s předpisy. Důsledné uplatňování principu vzdělávání všude, kde je to možné. No a konečně zachování specifických programů osob se zdravotním postižením, považujeme za velice důležité, aby organizace byly akceschopné a mohly práva lidí zastupovat. To z mé strany k právní ochraně a ochraně práv lidí se ZP v ČR. Děkuji za pozornost.

Já taky děkuji panu doktorovi, zeptám se, jestli nejsou nějaké dotazy k tomuto tématu..

Ohledně zaměstnávání, já se diskusí hodně zúčastním. Vy víte, že hlavní bolest zaměstnávání je plnění, že zaměstnavatele než by si dělaly problémy, dají raději náhradní plnění. Mě přiměla ta situace, dlouho předtím než jsem vstoupila do politiky, že jsme připravili žáky na to, aby mohli vstoupit do školy. Snažíme se dát dohromady informace ke změnám zákonů. Podle zkušeností z VB a dalších států, aby ta zaměstnanost nebylo „jen jako“, ale opravdu. Už se neděje ani výchova ve školách a ta integrace je na mrtvém bodě. Před 20 lety nebyla ustanovení ani legislativa, ale nadšení. Bavíme se pak zase bohužel o penězích. V Čechách si házíme klacky pod nohy. Ta situace tu není dobrá.

K tomu zaměstnávání, ty úpravy které nastaly, jsou poměrně významné. ??? myslí vážně, aby na to nedoplátili.

Byl dotaz pan Ing. Novák.

Chci se zeptat na ten národní plán vyrovňování příležitostí. Byl schválen na určité roky. Například to, aby ministerstvo spravedlnosti zajišťovalo u soudu přepis. Teď se shrnují výsledky za rok předcházející a podařilo se mi získat ten dokument a překvapilo mě to, co bylo naplňování toho cíle. Někdo napsal, že MS zajistilo pro všechny soudy software pro automatický přepis, ale v podstatě to by tam nemělo být, protože ten automatický přepis používají soudci jenom pro sebe, když potřebují něco nadiktovat, ale samotný klient potřebuje přepis u soudu. Tak by mě zajímalo, jak to funguje u toho připomínkování.

Tak jak jsem říkal, to vyhodnocování děláme každoročně. Napíšu nám resorty, jak opatření naplňovala. Naplňování ohledně přepisu si tam samozřejmě napsalo samo ministerstvo spravedlnosti. Situaci tak detailně neznáme. Nevím přesně, jestli ten přepis není využitelný pro všechny. To já v tuto chvíli říct neumím, můžeme to nějakým způsobem prověřit, jak jsou opatření naplňována a jestli soudy jsou schopny zajistit přístup pro sluchově postižení. Považoval jsem v tuto chvíli jejich vyhodnocení za dostačující.

Pan Kratochvíl:

Dobrý den, jmenuji se Kratochvíl, Provozují web pro osoby se slyšácí kochlear.cz. Není naplňováno to s tím přepisem, oni ty soudci mají software pro promítání jim samým.. pro promítání postižením né. Mluvil jste, že je tam právo na tlumočnicka a jinou komunikaci, tak jak je naplňováno to s tou komunikací, protože někdo potřebuje tlumočnicka, ale někdo, třeba já, leda v národním mluveném jazyce.

Tak, samozřejmě jedno právo je zakotveno v úmluvě. Právo na tlumočnicka. Ale máme tady přece i zákon o prostředcích, které se týkají znakové řeči, velice zjednodušené, ale v zásadě tam přece máme jasné definovány ty alternativní způsoby, že každá osoba se sluchovým postižením zvolit si ten komunikační systém, který je pro ni vhodný a ovládá ho. Je nutné vedle té úmluvy využít i ten zákon o komunikačních prostředcích sluchově postižených.

Děkuji, dovolila bych si v tuto chvíli diskuzi ukončit, protože po následující prezentaci, která bude hovořit o konkrétních příkladech diskriminace, bude prostor na dotazy a konkrétní situace. Nyní se svou prezentací vystoupí paní Mgr. Jana Kvasnicová, prezentace má název Instituce a organizace, které se v ČR zabývají lidskými právy osob se ZP.

Vážené dámy, vážení pánové, ještě jednou dobrý den. Téma mého příspěvku budou instituce a organizace, které se v ČR zabývají ochranou práv osob se ZP, navážu na přednášku doktora Ptáčníka a budu využívat instrumenty, které naznačil ve svém příspěvku. Ve svém příspěvku nejprve přiblížím působnost ochránce práv, zvláště se zaměřím na působnost v diskriminaci, budu se zabývat pojmem zdravotního postižení, definice zdravotního

postižení se mohou pro jednotlivé oblasti práva lišit. Zmíním ochrání práva a budu se zabývat dalšími instrumenty kromě antidiskriminačního zákona, který lze využít v práci s osobami se ZP. Ochrání práva má působnost v monitoringu míst, kde se nacházejí omezené osoby na svobodě, to se netýká jenom věznic, ale ochrání práva monitoruje psychiatrické léčebny, dětské domovy atd. Ochránou proti diskriminaci se dostanu dále ve své prezentaci. Ochrání práva vykonává působnost v případě zajištění cizinců. Působnost veřejného ochrání práva v oblasti ochrany před diskriminací vychází pro ČR ze směrnic, protože je veřejný ochrání práva monografickým orgánem, výstupy jsou výstupy ochrání práva Dr. ?? Při činnosti v rámci ochrany před diskriminací ochrání práva poskytuje metodickou pomoc. Dále je oprávněn provádět výzkum a doporučení k otázkám souvisejícím s diskriminací. Dále spolupráce s evropskými subjekty. Toto je důležité. Poskytuje platformu, kdy si s kolegy můžeme vyměňovat zkušenosti a posouvat výklad antidiskriminačního práva. Ochrání práva se nevěnuje pouze obětem diskriminace, ale také koncepční činnosti, vypracovává si na období dvou let strategický plán, ve kterém si stanovuje misi a vizi. Mise jsou 2, pomoc klientům obětem diskriminace a začlenění diskriminace do obecné diskuse. 3 pilíře – informování, které navazuje na výzkumy ochrání práva, vzdělávání – přednášková činnost, výuka – na klinikách rovného zacházení vyučujeme, v odborných seminářích studenti vykonávají praxi, organizujeme semináře pro širokou odbornou veřejnost, v současné době máme v plánu semináře pro personalisty, školení pro alianci, což je sdružení advokátů, kteří se budou věnovat klientům. Pomoc obětem diskriminace. Co se týče samotného pojmu diskriminace, tak jak diskriminaci chápe zákon a diskriminace která má být právem zakázána je zacházení s lidmi ve vymezených, srovnatelných situacích z důvodů uvedených v zákoně. Jedná se o obecný právní předpis, přičemž pro různé oblasti jsou speciální ustanovení v dalších zákonech. Antidiskriminační zákon je nejobsáhlejší a obsahuje nejucelenější definice. Věnuje se definování základních pojmů, stanoví prostředky ochrany před diskriminací. Co se týče důvodů, je zakázané rozlišovat zdravotní postižení. Antidiskriminační zákon obsahuje výčet. Nejde důvody rozšiřovat o další postavení. Důvody umožňují prostor pro interpretaci.

Návykových látkách, což není úplně tradiční co si pod zdravotním postižením představíme, ale tento výklad byl zvolen. Zde vidíme oblasti, v nichž je diskriminace zakázána, např. v zaměstnání. Co se týče veřejné správy, nevyplývá z antidiskriminačního zákona, ale z listiny základních práv a svobod, v této oblasti je potřeba počítat s tím, že diskriminace byla přijata již před přijetím antidiskriminačního zákona. Zastavíme se nad právem na rovné zacházení. Vycházíme z toho, že prvotním základem rovnosti lidí je důstojnost, lidské bytosti jsou si rovné v důstojnosti, zdůrazňují, že absolutní rovnost všech není možná, s ohledem na individuální charakteristiky. Žádný právní předpis nevysvětluje, co se tím pojmem rozumí, můžeme čerpat z rozhodovací činnosti soudů, např. kanadský soud, z těch jeho rozhodnutí lze čerpat, nicméně jde o soud kanady a aplikace do českého prostředí musí být volnější. Zabýval se tím i ústavní soud. Důstojností se rozumí, že člověk je lidskou bytostí, lidská důstojnost je objektivní ústavní kategorií a je hodnotou nadřazenou ostatním lidským právům. Ochrana znamená respektování jedinců jako lidských bytostí. Zásahů do důstojnosti

dojde v situaci, že jednatel je znevýhodněn na základě stereotypních charakteristik. Znamenalo by to, že z důvodu toho postižení bude tato osoba neschopná nebo nevhodná pro zaměstnání, což je typický předpoklad, proti kterému je možno se bránit. S člověkem nemůže být zacházeno jako s prostředkem k dosažení cíle. Újma na důstojnosti znamená – stigmatizace člověka jako příslušníka určité skupiny. Poté také, s příslušníkem určité skupiny je právě pro jeho příslušnost zacházeno s jako méně hodnotným. Diskriminace, která je zakázána právem je stigmatizace, která významným způsobem pošlapává lidskou důstojnost, způsobuje limitace možností jednotlivců, jednatel nemá možnost využít všeho, co mu život nabízí.

Dostáváme se k definicím různého pojetí ZP. Dá se říci, že ty jednotlivé důvody diskriminace se sami mezi sebou liší a proto rozlišování nebo různé požadavky na zákaz rozlišování je nutné posuzovat individuálně, proto třeba připouštění nerovnoměrného zacházení nelze shrnout i na další důvod. Je nutné zacházet individuálně se ZP, existují dva přístupy, jak na něj nahlížet. Medicínský model používá právo sociálního zabezpečení a vyjadřuje zjednodušeně, to, že problémy se kterým se osoby setkávají, jsou způsoby poškozením jeho osobního stavu a poté je zde snaha pomoci mu. Naproti tomu sociální model používá antidiskriminační právo. – chápe zdravotní postižení jako překážky ve společnosti, které brání osobám se začlenit do společnosti. Nemusí být spojen s handicapem samotným, spíše o nevýslovné překážky.

Zde je shrnuto, že právo ZP chápe osoby jako pasivní příjemce výhod, antidiskriminační právo má snahu o zajištění všestranného aktivního zapojení do života společnosti.

V souladu s tím sociálním modelem ZP je tedy to, že osoby s postižením mají nárok na aktivní vytváření podmínek, které je respektují. Povinnost přiměřeného opatření k těmto osobám a zohlednění jejich potřeb. Vidíte také konkrétní definici pro zdravotní postižení, kterým rozumí postižení, které brání osobám na zacházení jako s rovnými všem. ?? Kde si to hodnocení, o to, že se jedná o nějaký stav, charakteristiku, která má potenciál bránit navrácení osoby do společnosti. Diskriminaci můžeme vidět přímou a nepřímou. Přímá diskriminace, tak tam se jedná o takové to zjevné nerovné zacházení, bude to např. příklad, kdy zaměstnavatel nepřijal osobu upoutanou na invalidní vozík, protože se mu nelíbí, že je na invalidním vozíku a nezajímá se o další podrobnosti. Nepřímá, ten koncept je složitější. Situace, kdy je nastaveno nějaké neutrální kritérium, které vede k znehodnocení osob se ZP, příklad, jednalo by se o příklady, kdy osoba, která využívá jako kompenzační pomůcky psa, musela za tohoto psa platit vstupné při přístupu do veřejně přístupných prostor a provozovatel by nezohledňoval charakter psa se speciálním výcvikem. Mělo by to nepříjemný dopad na osoby se ZP, dalo by se sem přiřadit i případy, kde by u nějaké budovy nebyl přiznačen bezbariérový přístup. Ta budova by vypadala úplně stejně pro všechno, to že by ale nebyla zajištěna bezbariérovost, .. i toto může být vnímáno jako nepřímá diskriminace. Protože ZP je takovým zvláštním důvodem, antidiskriminační zákon obsahuje i definici nepřímé diskriminace osob se ZP. V rámci oblasti práce a přístupu k zaměstnání je to typicky

nějaká úprava pracovního místa, jednalo by se buďto o úpravu konkrétního místa, dovedu si představit například nějakou speciální židli, upravení výšky pracovní desky, nebo například mohlo by to být i úprava směn, pokud zaměstnavatel úpravu umožňuje. Tímto nejsou vyčerpány všechny formy diskriminace. Za diskriminaci se považuje i obtěžování, například nevhodné označení osob se ZP ze strany zaměstnavatele, co se týče pronásledování, mohla by tomu být vystavena osoba, která si podala stížnost za diskriminaci. Pokyn k diskriminaci a navádění k diskriminaci. Jakým způsobem se mohou oběti diskriminaci bránit? Základním prostředkem je podání žaloby k soudu. Oběti se mohou domáhat upuštění od diskriminace, odstranění následků, přiměřené zadostiučinění, náhrada majetkové formy v penězích. Tady je důležité, aby náhrada byla v přiměřené výši, aby to pro osobu diskriminující znamenalo sankci a neopakovalo se to. Jak naloží veřejný ochránce práv s podnětem, který v této působnosti dostane, podle zákona poskytuje pomoc obětem. V praxi to znamená, že veřejný ochránce práv přijímá stížnosti, na které nějakým způsobem reaguje, může posoudit, jestli se o diskriminaci jedná nebo ne. Pokud ne, poskytne vysvětlující dopis, pokud ano, shromažďují se důkazy k soudu, rady obětem, jak získat právní pomoc, jak podat návrh na řízení diskriminace (žaloba). Teď bych se věnovala konkrétním případům, ve kterých ochránce práv shledal nebo neshledal diskriminace. Obrátila se například matka dítěte, které je odkázáno na bezlepkovou dietu, požadovala po školní jídelně, aby tomuto dítěti bylo připravováno speciální jídlo, které by splňovalo pravidla diety. Kde by to kapacita dovolovala, provozovatel jako školní jídelna by se nemohl zbavit povinnosti přijímat opatření a zohledňovat diety, ale v případě menších zařízení toto není možné vyžadovat, protože by to nesplnilo podmínku přiměřenosti. Provozovatelé školních jídelen se nemohou zbavit povinnosti vyjít osobám vstříc, nemohli by odmítat ohřívat z domů připravené jídlo. Dále byly stížnosti na neposkytnutí vyhrazeného parkoviště pro osoby se ZP. Vlastně přidělování tohoto vyhrazeného parkovacího místa se děje ve správním řízení, ale aby toto místo bylo vyhrazené, je nutný souhlas vlastníka komunikace, kterým bývá ve většině případů obec. Často se stávalo, že úřady, které tyto řízení projednávaly, odkazovaly na to, že

?? jako by byl naprostý nedostatek parkovacích míst nebo jiné objektivní důvody, tak i ty obce jako vlastníci komunikace musí respektovat práva osob se ZP a nemůže se té povinnosti zbavit. Proto je tedy možné odmítnout to zřízení parkoviště ve zvláštních případech. Další případ omezení přepravy osob se ZP, konkrétně to znamenalo stížnost pána, nevidomého, který využíval psa, speciálně vycvičeného a v jednom městě, se setkával s problémy, kdy v městské hromadné dopravě po něm bylo vyžadováno, aby psovi nasadil náhubek, jinak že nesplní bezpečnostní předpisy. Tady veřejný ochránce práv zdůraznil hlavně, že psi se speciálním výcvikem je nutno chápat jinak, brát v úvahu výcvik, skutečnost, že bezpečnostní rizika jsou omezena výcvikem a není nutné požadovat dodatečné bezpečnostní opatření, jako je nasazování náhubků. V těchto případech je nutno mít na paměti, že některé osoby s postižením, mohou mít už jen problémy náhubek nasadit, a pes s náhubkem se také velmi omezí např. V podávání předmětů a dalších typických činnostech. Ze strany podniku nedošlo moc k pochopení, bylo slíbeno, že se situace zlepší, ale osoby si dále stěžovali na nevhodné chování řidičů, takže nevíme, jestli pokyny byly dostatečně rozšířeny mezi řidiče. Tento

případ bude mít zřejmě soudní dohru. Další případ se týká kompenzace nákladů na označení psa pro osoby se ZP tady se jednalo také o psa speciálně vycvičeného. Obec stanovila povinnost označit psa tetováním nebo čipem, osoba se ZP toto splnila, ale ze strany obce nebylo respektováno, že se nejedná o psa jako běžného společníka, ale pomocníka. Z tohoto důvodu vznikli dodatečné náklady s označením tohoto psa, tyto náhrady nebyly ze strany obce kompenzovány. Obec toto stanovit může, nicméně musí zohledňovat práva osob se ZP a odlišný status psů s výcvikem. Náklady kompenzovat. Další případ se týkal situace, kdy žákyně, která byla osvobozena z tělesné výchovy, nebyla přijata k výletu do zahraničí. Zřejmě kvůli tomu, že nesplňuje zdravotní způsobilost na tom zájezdu. Bylo konstatováno, že je neschopná se zájezdu účastnit. Veřejný ochránce vzal v potaz to, že osvobození z tělesné výchovy může představovat zdravotní postižení, které brání využití dalších práv. Byla zjišťována způsobilost pro tuto účast a nelze brát v potaz pouze osvobození z tělesné výchovy. Další příklad byl jednoduchý. Jednalo se o případ se sluchovou vadou, která se ucházela o zaměstnání na různých dělnických pozicích a splňovala všechny kvalifikační předpoklady a byla odmítnuta z důvodu komunikačních problémů. Mohlo by dojít k narušení tempa práce, narušení činnosti na pracovišti a z důvodu ztížené komunikace s touto osobou ji nepřijme. Ochránce práv zdůraznil, že takovýmto způsobem nejde odmítat osoby pouze pro komunikační problémy. Jednalo by se o přímou diskriminaci osob se ZP. Je nutno zjišťovat kvalifikační předpoklady a potom konkrétní možnosti osoby se ZP a schopnost se dorozumět. Jak víme, osoby se sluchovým postižením jsou schopny často odezírat ze rtů, můžou i mluvit. Předpokládat toto pouze z vědomosti o sluchové vadě je dost nepřiměřené a představovalo by to také diskriminaci. Další z případů bylo vyloučení dávkyně krve pro její zdravotní postižení. Tady se jednalo o paní, která byla zrakově postižena a proto, že se dlouhodobě zajímala o humanitární pomoc, rozhodla se sama darovat krev a chtěla takto vyjádřit svou snahu pomoci, nicméně potom, co se dostavila na transfúzní oddělení, byla odmítnuta. Jenom s odkazem na to, že nevidomé osoby nemohou darovat krev a žádným jiným způsobem to nebylo vysvětleno. V další komunikaci se ukázalo, že představitelé nemocnice pracují s tím, že osobou se zrakovou vadou si nemohou přečíst formuláře, které je nutné vyplnit před darováním krve. Není jak zabezpečit, co podepisují. Musí být podepsán souhlas. I když se dostaví s asistentem, který může nahradit to, že nevidí a může to za něj přečíst, byl to také problém. U lékařů převládá názor, že komunikace s lékařem, kdy se dotazuje na velice osobní otázky týkající se například sexuálního života, není možná další osoba, protože by to mohlo zkreslit odpovědi dárce krve. Ochránce shledal, že je to diskriminace. Kdyby tento případ se žaloval, asi by nežalovala, že chce žalovat krev, ale podávala by žalobu jako újmu na důstojnosti a bylo jí nějakým způsobem naznačeno, že není vítaná a že není vhodnou dávkyní jenom pro zrakové postižení. Chtěla by se domáhat toho, aby s ní bylo zacházeno jako s kterýmkoliv jiným dárce bez postižení.

Mám tu ještě další případ, to bylo neposkytnutí životního pojištění osobám se ZP, co se týče toho ZP, tak tady se jednalo o jeden z těch zvláštních případů, obrátila se na nás klientka,

kteřá byla v minulosti krátce závislá na návykových látkách a poté se vyléčila, nyní už přes 10 let abstinuje a zajímala se o možnost poskytnutí životního pojištění, které jí bylo odmítnuto s odkazem na prodělanou závislost. Nebylo to dále vysvětleno. Bez toho aby byl konkrétně zjišťován její stav a konkrétní poškození, které si způsobila. Tady veřejný ochránce práv shledal, že by se jednalo o diskriminaci. Tyto pojišťovny mají samozřejmě možnost v případě zdravotních indikací navýšit třeba platby spojené s pojištěním nebo nějakým způsobem upravit plán pojištění, ale v žádném případě životní pojištění odmítnout, pouze s odkazem na nějaké konkrétní zdravotní postižení. Byla to zvláštní situace, je to situace, do které se může dostat i osoba s jiným typem ZP a i pro ně platí, že jim nemůže být životní pojištění odmítnuto, jen protože je to větší riziko pro pojišťovnu. Lidé podstupují rizika, a proto mají právo se proti nim pojistit. Postižení může být takového charakteru, že způsobuje velké komplikace, tak tam si nějaké omezení lze představit, ale obecně není důvod tyto osoby omezovat a pojištění neposkytovat. Tento případ byl už také vyřešen. Byla shledána diskriminace a bude mít ještě soudní dohru.

Veřejný ochránce práv se nezabývá pouze individuální pomocí, ale i koncepční prací. Zaměřoval se i na práva osob se ZP a to ve svém doporučení ochránce pro přístup vodicích a asistenčních psů do veřejných prostor. Dále jeho poslední doporučení je zaměřeno na parkování, bylo zveřejněno v květnu letošního roku i na webových stránkách. Dále se problematikou zabýval vůči sluchově postiženým občanům. Další dokumenty. Doporučení k předškolnímu vzdělávání, nicméně tam ZP představovalo jeden z mnoha diskriminačních důvodů. Zde se jednalo výhradně o práva osob s ZP, tím

tím bych ukončila výklad o činnosti ochránce veřejných práv, a budu se věnovat dalším dokumentům a jejich možnému využití.

V první řadě by bylo možné hovořit o úmluvě základních práv a svobod.

Tato úmluva v článku 14 zakazuje diskriminaci, neuvádí ZP, ale bylo by možné toto vinterpretovat. Problém je, že je diskriminace chápána jinak. Je nutné dohledávat související právo. V praxi, je efektivně možné se úmluvy domáhat, v případě práva na život, a dalším nelidským zacházením, co se týče konkrétního případu. Byla řešena stížnost stěžovatelky, která byla na invalidním vozíku a byla podezřelá z trestného činu a strávila noc v cele. Nebylo ji zajištěno vůbec nic... dojít si na toaletu, musela noc strávit v invalidním vozíku, a v tomto případě evropský soud pro lidská práva shledal porušení práva na ochranu před mučením, v tomto případě je dokument použitelný, ale v běžných životních situacích už ta použitelnost není taková. Např. česká stížnost, osoby s postižením si stěžovali, že ve městě není zajištěna bezbariérovost, ale evropský soud neshledal porušení žádného dalšího práva, proto nemohl shledat ani diskriminaci. Právě zmíněná úmluva je daleko konkrétnější a použitelnější. Velice zprostředkovaně by bylo možné se opřít i o smlouvu o fungování Evropské unie. Je to důležité v tom, že základně vykládá evropské právo, včetně směrnic a

výklady vyslovené jsou závazné i pro české soudy, lze na ně odkazovat. Bylo už to hodně řečeno, omezím se na to, že tato úmluva by měla zakládat pravomoc osob se ZP, nicméně by bylo nutné obční protokol, ke kterému ČR nepřistoupila. Osoby se ZP, které by si chtěli stěžovat, nemohou tak učinit přímo, úmluva je však závazná. Použitelnost: veřejný ochránce práv argumentoval v doporučení o právech pro osoby se ZP a s vodícími psi. Potřeboval to vymezit to širším okruhem oblastí, a proto argumentoval i touto úmluvou, zakotvuje rovnost přístupu k jakémukoliv veřejně přístupnému místu, když to shrnu. Diskriminace je právní pojem, nejedná se o rozlišování, ve vztahu k osobám se ZP je nutné přijímat opatření a tímto se zdrav. postižení lidí. antidiskriminační zákon pak zakazuje diskriminaci v běžném životě. Listina základních práv a svobod případně úmluva stanoví povinnosti státu. Smysl antidiskriminačního práva spočívá v ochraně osob, cílem oblasti je začlenění všech do společnosti na rovnoprávném základě. S ohledem na individuální charakteristiky si lidé nemohou být absolutně rovni, antidiskriminační právo právě klade důraz na respekt k jedinečnosti a k ZP. To by bylo ode mě vše, děkuji za pozornost a jsem připravena zodpovědět jakékoliv dotazy.

Dobrý den, v zásadě řekl bych svůj dotaz. Bydlíme v bytovkách zvláštního určení. Bytů je 9 a v sousedství je 155 bytů. Je to propojené. Za dveřmi se nám objevuje psí lejno, odpadky. Já bych se chtěl zeptat, jestli se jedná o diskriminaci nebo o šikanu. Nahlásíme to policii, která nic nevyšetří. Nechtyl jsem nikoho při činu, jak mám v této věci přistupovat, když se to opakuje několik let?

Tady chápu, že je to nepříjemná situace, ale tady by to nešlo hodnotit jako diskriminaci, protože tady není možné úplně najít oblast, mezi níž je diskriminace zakázaná. Tady bych to spíš viděla na sousedský spor, nedokážu si představit, že by se tady dalo bránit jako proti diskriminaci.

A jak se v tom dá žít? Není to jednoduché, není to 1x 2x, trvá to 4 roky.

Tomu rozumím, ale musím zopakovat, že se nejde proti tomu bránit instrumenty antidiskriminačního práva.

Nikdo pro to nic nedělá. Nechávací nás v tom.

Navhruji individuální poradnu.

Uděláme si malou přestávku, chtěla bych říct pár slov před přestávkou. Udělali jsme změny v čelním stole. Chtěla bych představit kolegy z NRZP. Sedí vedle mě Jiří Vencel. Jezdí na všechny naše konference. Minulý týden byl zvolen NRZP a zastupuje pana předsedu Krásu. Ráda bych ještě představila pana předsedu krajské rady osob se zdravotním postižením, který byl v březnu zvolen na další 4 roky. Sedí u vedlejšího stolu. Ještě poslední informace. Tento týden jsem získala nově vydanou publikaci, kterou napsal právník pan Dr. Žiška. Týká se osob se ZP. Je to věc, která tady chyběla. Tuto publikaci máme na pracovišti Boženy Němcové. Kdo by si ji chtěl koupit, obraťte se na mě nebo na kolegyni z poradny. Budeme ji prodávat za 100,- včetně DPH. Sejdeme se tady ve 12:20. Přestávka.

Vítám vás zpět po přestávce a v následující prezentaci bych chtěla říct, jak vznikla. Tento pátek odpoledne jsem přemýšlela, jaká slova použiju. Vzpomněla jsem si, že pani Liedermanová dokázala vše vystihnout dokonale, a to, že poradenství může velice účinně kompenzovat handicap osob ZP, tak jsem pani magistře v pátek zavolala, protože v tu ránu souhlasila, že si připraví prezentaci a nyní se moc těším na její vystoupení a předávám slovo

dámy a pánové, děkuji za představení, v době kdy mi pani Konečná volala, byla jsem pryč, ale toto téma řeším mnoho let, tak jsem ráda přijala pozvání,

Ve svém příspěvku bych chtěla říci, že k cílové skupině ZP je potřeba přidat skupinu seniorů, která prolíná i se zdravotně postiženými, chtěla bych připomenout, dle odhadů statistik, tak v roce 2065 se očekává, že bude 35 % obyvatel starších 60 let, Mnohé ze zdravotních problémů jsou identické a je to stejná cílová skupina jako zdrav. postižení. Doposud neexistuje přesná statistika počtu ZP, ani v rámci zdravotnictví apod., čili této skupině, kterou obtížně popíšeme, poskytujeme služby a servis jako každému občanu naší republiky. Pro kvalitu života seniorů je potřeba, podle listiny základních lidských práv a svobod. Zajistit rovný přístup k zabezpečování základních lidských potřeb, tekutiny, světlo, bezpečí, přijde nám to jako naprosto základní věc, nicméně mluvit o tom, že pokud člověk nemá uspokojeny tyto potřeby, nemá potřebu vzdělávat se, trávit aktivně život, apod., proto je potřeba, aby každý měl dostupné služby, týká se to informací o tom, kde v případě potřeby jsou uspokojeny jeho potřeby související se zabezpečením života. Dávkové sociální systémy, důchodové, každý člověk potřebuje mít informace o správě vlastního majetku, z finančního poradenství, právního poradenství, a také absence psychosociálního poradenství může znamenat snížení kvality jeho života. Jako vedoucí odboru sociálních věcí, různě se to přejmenovalo, nicméně od roku 2001 máme v Pardubicích komisi pro bezbariérovost a tato oblast rovného přístupu je i oblastí kterou, neustále řeším. Podívejme se na dostupnost

veškerého poradenství pro občany pardubického kraje. Podívejme se na dostupnost městské hromadné dopravy, vidíme, že člověk je mnohdy odkázán na dobu kdy mu cokoli jede. Když si představíte, že má svůj problém, nemá nikoho, jede někam, kde tuší, že mu poradí. Mnohdy člověk nemá jasné zadání, co chce, ale potřebuje, aby ho někdo vyslechl a poskytl mu základní poradenství. V současné době máme výhody i nevýhody. Máme velké množství poraden, poradenství základní i specifické, poradny na určité cílové skupiny, občanské poradny, ale i specifická poradenství. Mimo sociální služby jsou potom poradny pro spotřebitele, chci říct, že z praxe, kdy máme ve městě 26 klubů seniorů a základní potřebou všech je právní poradenství, tak provozujeme právní poradnu. Problematika, se kterou chodí senioři, je velmi blízká problematice, se kterou chodí zdravotně postižení. ?? Kteří mají také svého právníka a problematika kterou oba řeší, je velmi podobná. Nebudu to shrnovat. Vedlo mě to k jedné věci, tato poradenství jsou organizována někam a jsou různě rozmístěna, když jsem se zamyslela, jak dát více informací, tak se domnívám, že by mohlo být jednou z cest komplexní poradenství v oblasti kraje, obce, v závislosti jednak na dostupnosti sociálních služeb, dostupnosti hromadné dopravy atd.. tím by mohla vzniknout jakási síť, poté by bylo možné umístit jednotlivé poradce, které by byly kvalifikací právně sociální s přesahem do sociální oblasti, ale nově, tak jak máme poznatky, tak i do finančního zajištění. Bylo by potřeba tyto osoby metodicky vést a vzdělávat. Průběžně vyhodnocovat efekt pro občany a tuto síť korigovat, možná že vám to mnohé připomene, již stávající síť a tady se domnívám, že by bylo možné nějakým způsobem například toto poradenství ještě rozšířit pochopitelně za spoluúčasti nebo vícezdrojového financování jak z obcí, tak z krajů. Líbil se mi nápad, to jsou takzvané pojízdné poradny, odborník který jezdí do konkrétních obcí v konkrétní dobu a poskytuje komplexní poradenství. Není to levné, ale dá se to nějakým způsobem ošetřit. Pochopitelně, tito poradci, kteří mají právní vzdělání s ekonomickým podtextem, musí být proškoleni a bylo by dobré aby existovala v elektronické podobě, pomocí internetu, síť informací, které by byly aktuální, protože to je velmi zásadní. Mluvím o tom, protože současný stav mě neuspokojuje. Jak mluvíme s ostatními lidmi, byla jsem při tom, bylo mi z toho nedobře, cítím, že úspora peněz státu je způsobena nedostatkem informovaností o soc. službách. Čím větší handicap, méně informací, člověk nemá možnost dopomoci se. Jako vedoucí odboru soc. věcí jsem se snažila, aby všichni znali nejen svou agendu, ale taky agendu státní sociální podpory a podobně. Bude to velmi těžké, protože legislativa se mění velmi rychle. Od 1. ledna většinu kompetencí zabezpečují úřady práce a mohu věřit, že je to otázka dočasná, ale kolegové na těchto úřadech jsou rádi, že zvládají tu úzkou agendu. Člověk se dnes zeptá jsem v takové a takové situaci, co mám dělat. Chybí diagnostika. Vyslechnu si příběh člověka a řeknu mohl byste využít to a to, můžete jít tam a tam. Využíváte toho nebo ne? Máme program na diagnostiku zaměstnanosti mohli byste zkusit tohle, šup, sepíšu. Máte příspěvek na péči, vidím, že jste na tom špatně. Já řeknu že jsem celý život pracoval, nebudu ze sebe dělat žebráka. Mě osobně chybí odborník, který ví vše. Není jednoduché vyškolit takovéto odborníky. Nevíme, jak jsou technicky provázáni. Člověk, který má nějaký problém v obci, řekne si, že mu pomohou na obci, ale obec se starostou nemá většinou ani informace a nemá je kde vzít. Čili jede do města a teď tam kde dřív jezdil,

je někdo jiný. Přijede, nevezme si s sebou všechny doklady, je rád, že jede autobusem, který jede jeden ráno a jeden dopoledne. Jede zpátky a stojí ho to hodně času, hodně energie a jeho kvalita života se zaměří pouze na situaci tzv. přežití, aby měl co pít, jíst a měl peníze na to, aby uživil to, kde bydlí. Důsledky nedostatku informací, protože jsou lidé, kteří nemají internet nebo preferují jiný způsob, jsou izolováni od společnosti, omezuje se kvalita jejich života, zhoršuje se psychické zdraví, mají problémy se správnou výživou. Lidé, kteří cestují za informacemi potřebují léky, správnou stravu, mohou mít problémy s inkontinencí, je to velmi složité a může to v neposlední řadě vést ke komplikaci s nakládáním s finančními prostředky. Tím, že jsou v tíživé situaci, jsou velmi levnou kořistí firem, které zakládají svou marketingovou strategii na těchto lidech. Využívají lidi s tímto handicapem, aby je nechali v rámci tísně podepsat něco, čemu ten člověk nerozumí. Jsou to nevýhodné smlouvy, půjčky apod. Postupně nám mizí centra pro občany typu pošta, checkpoint, možnost vyzvednout si peníze ze svého účtu na poště. Komplexně v rámci života člověka mě z toho mrazí a bojím se za lidi, kteří žijí v malých vesnicích mimo centra apod. Chtěla jsem této možnosti využít k tomu, abychom nějakým způsobem vymysleli a využili možnosti, jak dostat občanovi ty správné informace. To je celý můj příspěvek a bude tady vznikat nějaký projekt, bude možno se nějakým způsobem zapojit, to že bydlíme v Pardubicích, je to veliké město, ale divili byste se, lidé toho spoustu neví. Neumějí si najít informace. Děkuji za pozornost.

Já také strašně moc děkuju, předtím jsme tady celou dobou mluvili. Jsou k tomuto příspěvku nějaké dotazy?

Pokud ne, děkujeme paní Mgr. Liedermanové, ona se s námi rozloučí, protože za 5 minut má být někde jinde. Dala bych slovo paní doktorce Krhutové, která vystoupí s prezentací na téma psychosociální aspekty projevů diskriminace vůči lidem se zdravotním postižením.

Já děkuju za pozvání, je to na každém z nás, musíme do toho aktivně přistupovat.

Moc děkujeme, že jste si na nás udělala tolik času a předávám mikrofon.

Jenom ještě organizační, kolik mám limit?..

Dobrý den, děkuji za pozvání, navážu na kolegyni, která hovořila o tom, že se informace nedostávají k lidem s postižením, budu mluvit o té druhé stránce věci, jak se informace nedostávají na veřejnost, a jak tato skutečnost může ovlivňovat mínění veřejnosti, ale také o tom jakým způsobem to ovlivňovat.

Můj příspěvek bude mít 2 části – 1. část stereotypy a druhá část mediální prezentace. Ta 2. část má význam především v tom, že před časem národní rada dělala výzkum, který se týkal právě mediální prezentace. Začala bych tím, co jsou to stereotypy, protože všichni máme něco negativního, něco co není žádoucí, něco co zabraňuje rozvoji, ale je potřeba si říci, že stereotyp má neutrální charakter, neutrální význam. a je velmi důležitý pro každého z nás. Každý vykonáváme nějaké stereotypy. Slouží ke třídění a klasifikaci informací ve světě. Ztratili bychom se bez nich. Důležité je si uvědomit, co jsou funkční stereotypy, které jsou pozitivní, které mají nějakou funkci a ty které jsou negativní a mohou nás ovlivňovat záporně. Stereotypy jsou zjednodušené znaky pro postupy atd.. Pojem Herec, každý z nás si něco připraví, aniž by si musel analyzovat obsah obsah toho sloha. Člověk, který předvádí určité činnosti, chodí do práce večer, o víkendech atd.. Když řekneme slovo herec, tak už nám psychika vybavuje stereotyp toho pojmu, aniž bychom ho museli lovit z paměti. Funkční stereotypy nám pomáhají při rutinních návycích.. čištění zubů atd.. My jim říkáme rituály, zvyklosti, tradice, ale v zásadě se jedná o určité stereotypy, které se společnost navykla oslavovat. V neposlední řadě ty funkční stereotypy pomáhají vytvářet vzorce jednání. význam máme spojen s negativností. Negativní stereotyp je nějaký předpoklad, že něco je nějaké atd.. ale aniž bychom si to ověřili. Případy stereotypu, jak jsem již uvedla.. herec, občan, politik. Rozebírali jsme to tu dlouho, ale ten zobecňující znak zůstane stejný. Negativní konstrukce známe taky všichni.. blondýna = hloupá, přitom všichni známe tisíce inteligentních blondýn.. romové, atd. Zvláštní pojem je předsudek. Ten se podílí na vzniku, rozvoji a udržování diskriminačního jednání. Jeho základem je předpojatost, nějaký aprioritní postoj, aniž bychom o tom chtěli něco více vědět. Z generace na generaci se dědí nějaký názor, v rodině, tisk, film, média nám něco říkají a my aniž bychom přemýšleli, tak to přijímáme. Předsudek se strašně těžko mění, jeho typickou vlastností je, že odolává změnám. Zpravidla nějaké nové informace jim neotřesou,.. řekneme, dobře, to je nějaký příklad, co je výjimka. Předsudek je tedy trvalý předpojatý názor a neradi je opouštíme. Abychom to zúžili na téma, které je předmětem této konference tak se podíváme na předsudky, které byly identifikovány v odborné literatuře ve vztahu k lidem s ZP. Tyto kategorie byly pojmenovány. Předsudky podceňující o lidech s postižením, o těchto předsudcích se hovoří, jako o celé skupině. Jedná se o názor na celou skupinu. Všichni jsme součástí různých skupin, jsme různí, ale jestli jsme členem nějaké komunity, tak ta komunita získává nějaký znak. Jak jsem řekla podceňující, výroky jako... tyto lidé si zaslouží politování, jsou bezmocní, závislí, jsou bezbranní atd. Setkala jsem se s podceňujícím předsudky i ve vztahu k rodičovským kompetencím. Lidé s postižením nejsou schopni být dobrými rodiči, popř. že nejsou schopni svým dětem dát, to co rodiče bez postižení a já sama, protože jsem pracovala na KÚ a dostala se ke mě taková jedna kauza, kdy se nevidomá žadatelka odvolávala proti rozhodnutí KÚ, který zamítl její žádost o pěstounskou péči dítěte se ZP, KÚ to zamítl, ona se nevzdala. Poslala odvolání na MPSV, když jsem se do těch papírů dostala, tak jsem viděla, že ten prvotní orgán tehdy rozhodl z důvodu rozhodnutí lékařky a tam stálo.. nemůže mít dítě v náhradní rodinné péči, protože je nevidomá. Nikdo nezkoumal její předpoklady k rodičovským kompetencím. Důvodem bylo je nevidomá .. Řekla bych ráda, jak to dopadlo,

protože principionálně je správně nemá důvody k rodičovským kompetencím. Vyřídili jsme to tak, že se udělalo šetření v místě bydlení té stěžovatelky. Zde byly zaměstnanci ze sociální péče a byli překvapení, že vše zvládá a není důvod jí dítě nepřiznat. Požádala jsem o prošetření na místě žadatelky a vymyslela jsem jakousi metodiku ke zjišťování kompetencí, zkrátím to. Když jsem se paní žadatelky ptala, jestli zná pohádkové knížky, tak nevěděla, což by nevěděla, ale třeba jakým způsobem bude řešit stravování, ona řekla, že ona sama chodí na meníčka, za známými nebo do restaurace. Při doprovázení by mohla využít příbuzné, dopadlo to tak, že to dítě nemohla dostat. Rozhodnutí bylo je nevidomá a né ohledně kompetencí, což je špatně. Další typy předsudky jsou odmítavé „lidé se ZP jsou neužiteční, neproduktivní, popř. zavinili si to sami, jejich matka se chovala tak a tak“ které mohou vyústit až do předsudků hostilních, kdy je na ně pohlíženo, tak že mají všechno zadarmo, mají samé výhody, kdo se na to má dívat atd... Takovou tou vystupňovanou formou jsou všichni to známe jsou to projevy rasismu, xenofobie, a také disempelismu. Další kategorií předsudků jsou předsudky, které nazýváme protektivní a dají se charakterizovat přístupem „přece každý postižený potřebuje pomoc, jsou opuštěni atd.“ takže tyto předsudky mají za následek, že jsou přeopečovávání, i když to v zásadě nepotřebují. Další kategorií předsudků jsou předsudky idealizující až heroizující. Představují je názory. Co jim příroda ubrala na zdraví, to jim příroda nadělila na schopnosti rozlišovat pravé hodnoty v životě. Tyto předsudky jsou skutečně stejně jaksi negativní v důsledku jako ty ostatní. Vystupňovaným množstvím předsudků jsou předsudky heroizující „to by nikdo jiný nedokázal, nepotřebuje pomoc“. Další kategorií předsudků jsou předsudky tzv. naruby. Lze je představit v oblasti trestné činnosti. Jsou známi případy a není jich málo, kdy byli lidé s ZP vyloučeni z okruhů podezřelých jenom proto, že mají ZP. Předpokládá se, že by to nemohli udělat, neměli potřebu to udělat popřípadě že nemají tu zdravou sílu (agresori) a v případě, že by nějaký trestný čin udělali, udělali jeden, ale ne sériově. Dokladem, že tomu tak není a že je potřeba lidi s ZP vnímat klasicky jako každého jiného člověka jsou případy, příklad sériového vraha na vozíku, který zabil 26 obětí (prokázané), další (neprokázané), byl žhář. Dalším případem je případ brutální sexuální sadistky nevidomé ženy, která zavraždila 6 obětí. Je znám případ téměř mobilní ženy, která měla dvě francouzské hole, byla v péči ošetřovatelé a zavraždila 5 osob. Pro ilustraci. Co se týká následků, samozřejmě jak už určitě padlo na začátku, každé nedobré zacházení není diskriminací, tak každý stereotyp nemusí mít za následek diskriminaci. Neinformovanost může mít za následek diskriminaci. Média mají určité výhody i nevýhody v tom, že zpravidla neprobíhá obousměrná komunikace. Když jsme v dialogu, můžeme řídit diskuzi, ale pokud jsme příjemci mediálního zdroje, je to věc, na kterou nemůžeme reagovat hned. Média se významným způsobem podílejí na tom, jak se utváří povědomí a vědomí o lidech ve veřejnosti. Mám na mysli tisk, rozhlas, TV. Byly na to dělány výzkumy a NRZP udělala v roce 2007 menší výzkum, kdy se potvrdilo, že lidé s ZP bývají zobrazováni v dvou polaritních rovinách. Je to těžký osud a pak je to až k rovině, kdy je to hrdina, batman, vše zvládá, nic nepotřebuje. Stejně jako jsem hovořila o typech předsudků, bylo vyzkoumáno, že média mají několik typů zobrazování. Prvním typem je komediální stereotyp, měla jsem připravenou reklamu Odepsání, která běžela v roce 2006, ale selhala mi flashka, je to na

internetu, můžete se na to podívat, byla to reklama v rámci 30 dnů pro neziskový sektor. Měl rozhlasovou i televizní variantu. Byla tam zobrazena pointa v tom, že lidé jsou odepsaní. Bylo to zpracováno takovým způsobem, že národní rada proti tomu vedla protest, protože bylo zajímavé, že si tam vzali na paškál lidi s postižením, nevidomý padal, o někoho zakopával, utrl ruku, byli tam i lidé asiati, nebyli tam romové, tvůrci si byli vědomi, že tímto by zašli příliš daleko. Lidi tam byli pojeti jako chudáci a mrzáci, kteří čekají na almužnu. Pouštím to studentům, reakce bývají různé, někteří říkají, že je to super, takhle to má být, ale někteří to odsuzují. Vkus je různý, dopady jsou různé, když se podíváme na „průměrného českého diváka“ je otázkou, kolik lidí se touto reklamou zaměstnalo a šlo odepsat nevidomého. Dalším stereotypem toho zobrazování je, že se lidé zobrazují nejenom v reklamách a filmech jako chudáci. Dalším stereotypem je tragická oběť, lidé mají život plný utrpení. Oni se někdy smějí. Je to důkaz toho, že je málo informací mezi lidmi. Dalším stereotypem je slepý houslista, bezmocné postižené nejčastěji slepé děti. Bere to za srdce a vyvolává to v lidech soucit. Dalším stereotypem v TV je mladá slepá nevinná žena, která čeká na svého zachránce, nějakého mecenáše, který zaplatí operaci. Stereotyp ženy a dítěte svádí k tomu prvoplánovému nastavení a ždímání emocí a citů, pokud je to mimo rámec. Nehovořím o věcné záležitosti, ale o nadsázce filmové tvorby a mediálního zobrazování.

Posledním stereotypem, romantický stereotyp. Stane se zázrak a slepec vidí atd.. Nejenom tedy obrazy, teď jsem hovořila o zobrazování, ale netýká se to jenom vizuálního, ale i článku v novinách, časopisech, kde jste podrobeni analýze produktů, teď jsem slyšela, že na Univerzitě v HK, právě na analýzu, jak média zobrazují osoby se ZP. Čili pokud se zaměříme na ty obrazy, tak na jedné straně je obraz a na druhé slovo. Toto si vypůjčím, tady je celý výzkum se zaměřením na analýzu pojmů. Zde v prezentaci můžete vidět, jaká slova využívají různá kategorie veřejnosti k nositelům zdravotního postižení. Máme tu v prvním řádku, jak hovoří o lidech s postižením publicisté. Preference 1, poté 2 a 3.

Publicisté používají člověk se zdravotním postižením, druhá preference handicapovaný a druhá postižení.. Pokud se podíváme na Představitelé organizací – 1. preference člověk se postižením, 2. preference, - zdravotně postižený, 3. preference člověk s handicapem.

Odborníci, zdravotníci, pedagogové, apod, preferují výraz zdravotně postižený, člověk se zdravotním postižením a poté vozíčkář, nevidomý atd.. Nejvíce lidé bývají nazýváni zdravotně postižení, nabízí se otázka, která se tu moc neřeší, ale v zahraničí ano, jestli používat pojem zdravotně postižení, nebo člověk se zdravotním postižením. Když se podíváme na grafickou podobu stereotypu, tak tady je schéma, kde jsou dva kruhy vedle sebe, jeden kruh vlevo má uvnitř výplň a mezi kružnicemi je malá mezera, vnitřní kruh je postižení, vnější osobnost člověk, v pravém kruhu je ta část postižení smršťena na malou elipsu, která se vyskytuje ve spodním kvadrantu a tato část poskytuje pojem postižení. Je vidět vizuálně osobnost v tom prvním pojmu postižení je smršknuta na malé mezikružší, tak osobnost člověka vpravo, má daleko větší význam, že zdravotní postižení je možnost jak jej označit, ale není to hlavní charakteristika. Můžeme diskutovat, studenti říkají, to je moc dlouhé, no, samozřejmě ne,

ale když si člověk vznikne, tak to ani nepřijde a když si rozpočítáte kolik mám písmenek, tak ten rozdíl není tak velký, je to méně pohodlné, ale jenom zpočátku. Takže tyto dva pojmy mohou být jazykově významný. To jsem jenom v krátkosti, s tím, že bych ráda uzavřela. Co se týká mediální prezentace, tak v současné době se preferuje, takzvaný model přirozeného začleňování, tzn. na ZP je ukazováno, ale ne nějak speciální poukazováno, jsou zobrazováni jako součást. Mohli jste to zaznamenat i na seminářích. Lidé s postižením budou vždy přirozenou součástí společnosti. Vždy tady byly, jsou a budou součástí společnosti, měli by také být začleňováni do věcí, jako je TV, tiskoviny, časopisy, atd.

Děkuji za pozornost.

Tohle bylo opět velice zajímavé téma a na něj vlastně naráží se svou prezentací paní Zdenka Hanyšová Celá, ředitelka HanyCom. Její prezentace má název zapojení regionálních sdělovacích prostředků při zobrazování problematiky osob se zdravotním postižením.

Já raději zůstanu sedět, i když jsem chtěla stát abych na vás viděla, ale mikrofon tady vadí reprobodně. Všechny vás zdravím, jsem ráda, že vás vidím a doufám, že vás uvidím častěji. Budeme si povídat o tom, jak velký vliv mají média. Já jsem založila asi před dvěma lety občanské sdružení, které je pro neziskový sektor a nyní se zabývám tvorbou tiskových zpráv a pomáhám jednotlivcům se zviditelněním se. Pracovala jsem jako tisková mluvčí, pracovala jsem jako tisková mluvčí ve veřejné správě, v médiích české televize Hradce Králové, vedla jsem Deník. Ráda bych své vystoupení rozčlenila na 3 části. O tom, jak společnost vnímáte, druhou část bych navázala na paní doktorku a třetí jak vy jako jednotlivci nebo jako organizace můžete jít médiím naproti v tom, aby si vašeho života více všímali.

Četli jste dnes noviny? Máte někdo takový zvyk, že se podíváte v trafice na noviny?

Regionální média, Pardubický deník, v Pardubickém kraji mají několik redakcí a každý okres má svůj Deník. Kdo četl dneska Mladou Frontu? Magazín, příloha Pardubický region a hlavně má jinou titulní stranu. Jak to na nás všichni hrnou. Dnes pustíte rádio, radiožurnál, po půl hodině slyším zprávy o tom, jak převážejí Davida Ratha z věznice a jak ho vedou na parlamentní půdu. Často si s manželem říkám potřebuju já tuto zprávu k životu? Nebo mi stačí jednou za den. Ale nepotřebujeme od rána do večera prezentovat negativní celebritu. Potom jsem vám vzala hospodářské noviny, ty už se trochu odlišují titulní stranou od MF a zabývají se ekonomikou. Lidové noviny opět cirkus Rath, mají vás pozvat ke čtení, působit na city a emoce, abyste si v záplavě titulů vybrali právě je. Určitě se pustíte do čtení, když uvidíte titulek prezident Klasu... Tady bulvár, opět je tam Rath, vedle herečka, která si zlomila obě ruce, raději jsem to už ani neotevírala. Tady pan Rath jako vězeň, to bychom si smlsli, ale

obyčejný člověk ví, že s tím nic nenadělá. Chci říci, že byste měli být obezřetní, když už se díváte do novin nebo na televizi nova, nemusíte všechno do sebe pouštět a brát to jako tutovou pravdu. Masová média vás potřebují a to, že si koupíte jejich noviny, pustíte televizi, podporujete je v tom, aby oni nakoupili prostředky k reklamě a dostali za ni miliony, živí se tím. Je velice těžké rozlišit záplavu, zpráva, která vás má vzdělávat a zjistit co ta atraktivita, která vás má přitáhnout k tomu, abyste noviny četli. Média jsou největším zdrojem o společnosti a je také na nich, jak vytvářejí podvědomí o jedincích, lidí se ZP. Ovlivňují soc. chování, formují naše zkušenosti, vytváří a šíří veřejné mínění a pak jsou tu taky předsudky, o kterých mluvila pani Krhutová. Podle čtenosti už je dnes jasné, že vyhrávají lokální a regionální média. Tištěné nebo elektronické, deníky jsou umírněnější, vyhrávají tím, že přinášejí velkou přílohu o sportu. Z vesnice mají přílohu, lidé si je koupí především proto a také proto, že je tam nějaká zmínka o jejich vesnici, městě, v každém okrese mají nějakou redakci. Deník Právo má jenom jednu, je jich tam méně, nejdou do takových podrobností. MF má přílohu pro jednotlivé kraje, ale jednu redakci krajskou. Vy můžete pomoci nastolit téma. Dnes už spousta lidí má za to, že jde trošku do bulváru ta mladá fronta dnes, působí na vaše emoce, dobrých a pozitivních zpráv tam najdete velmi málo. Regionální periodika propojuje oblasti života, jak veřejného, tak soukromého v regionu i obci. Jejich redaktori jsou velice dobře znalí problematiky, znají se velice dobře, znají se se starostou, se zástupci firem, různých organizací, řediteli škol, je to výborné, tak špatně o nás snad psát nebudou, ale může to být obráceně, že si vyřizují účty. Je to na vás, jak se na to díváte. Když bych se vás zeptala, jestli si dnes ověřujete informace, které vidíte v televizi nebo které si přečtete?

Chrudimské noviny a máte pravdu v tom, že žiju ve městě, znám tam každého, když si něco přečtu, ověřím si to přímo na místě. Víím, jestli je to ze strany redaktorů upravené nebo jestli je to pravda. Jednou za měsíc tam máme tzv. místí plánek, do kterého prakticky každý měsíc píšu, takže si kontroluju, jestli tam jsou nějaké změny, jestli to neupravili.

Děkuju, je to tak, média jak často říkají, stojíme na vaší straně apod. Hrají hru, že stojí na naší straně, ale snaží se působit konfrontačně, odhalují nepravosti, lhaní, to je dobře, ale v momentě, kdy s informacemi nakládají špatně, pouští se informace, které jsou neověřené nebo se jim dá pouze přitažlivý titulek, ale v obsahu nenajdete, o čem titulek hovoří, je to podvod. Média mají působit na adresáta proto, že pokud nejste znalec problému nebo nejste člověk, který někam zaťuká, nepřijde se zeptat, jak je to ve skutečnosti, s tím, co se děje na světové úrovni, těžko si můžete ověřit informace. Takže mediální, regionální rovina je velice důležitá a právě pro organizace, které pracují se ZP lidmi, ten vztah mezi komunikátorem a příjemcem je také důvěrnější. Sami čtenáři přikládají regionální rubrice mnohem větší význam. Odpovídali na otázky, že kterému zpravodajství nejvíce věří, tak odpovídali regionální. Nastolená témata, pro média jsou některá témata atraktivní a některá ne. Média určují čím se budou zabývat, co budou rozrýpávat, co si vezmou takzvaně na tapetu a je to

tak. třeba si stokrát řeknete tohle mě nezajímá, ale uvízne vám to v hlavu. Vidíme to v televizi, taková ta zásadní informace nás mine. Takže ta média ovlivňují velmi veřejné mínění. Poznáme to podle umístění zpráv, někdo říká, že média mají velký význam, první zpráva má největší význam, stejně jako v novinách zpráva na hlavní stránce. Já jsem zjistila, že regionální poskytují informace v určitých tématech o osobách ZP a to hlavně o vzdělávání, zaměstnávání, ubytování. Informace o vzdělávání osob se ZP podporují trend integrovaného vzdělávání, začleňování dětí s handicapem. Poskytují informace také o školách a podporují otevřenější postoje společnosti, dětem a žákům s postižením. Uvádějí nutnost připravovat se do zaměstnání a o zaměstnávání také proto, aby motivovala další zaměstnavatele pro vytvoření pracovních míst. Potom je to oblast volného času. média přibližují kulturní záležitosti, sport, atd.. je to velice atraktivní. Sportovní meetingy, Už společnost slyší, že se na obrazech objevují lidé, na kterých je vidět, že mají nějaké postižení. Co se týká bydlení, atd.. tak je to také o integrování, domovech pro osoby se ZP a o domovech pro seniory. O tom také pani redaktorka hovořila. Velice často jsou osoby se ZP zobrazovány jako politování hodné osobnosti nebo superhrdinové, zvláště televize Nova, je to bohužel o tom, že někdo někomu něco ukradne, např. kočárek. A poté se v šťastných případech najde nálezcce apod. U nás je už i vžitější, lidé se zdravotním postižením. Etické aspekty, asi víme, že novináři by se měli řídit také svými pravidly, přistupovat bez diskriminace, dodržovat soukromý, což je dnes děje minimálně. Oslovila jsem 3 redakce s pár otázkami, ptala jsem se, jestli mají redaktora, který by se zajímal o osoby se ZP, jestli je tento prostor dostatečně využíván, jestli mají nějakou zpětnou vazbu. Tomáš Dvořák, možná ho znáte, odpověděl, že v jejich deníku není speciálně vyčleněný redaktor, ale jeden redaktor se tímto mimo jiné také zabývá. zpětnou vazbu najdeme v článcích v rubrice „ U nás doma“.. osoby se ZP se obracejí na list pomocí neziskových organizací, redaktorka MF DNES Králová, odpověděla že je to téma, ze kterého si občas ukrojí více redaktoru. čtenáři se jim zpětně neozývají. Hovořila jsem s ředitelem českého rozhlasu Pardubice. Problematika zapadá do oblasti soc. služeb, mají na to vyčleněného redaktora, je to pro ně optimální pro rozvíjení toho redaktora, díky specializaci dávají respondentům jistotu solidního a zkušeného partnera. Může si přihrát dobrou pozitivní roli v českém rozhlasu Pardubice v této oblasti. Reaguji na každou výzvu, kterou obdržíme. Pozvánky na akce, tiskové konference, kromě denního zpravodajství, kde problematiku zmíní, jedenkrát týdně nabízejí prostor, ale denně hovoří o této problematice. Pokud je téma atraktivní a lidé se mohou ptát, kontakt probíhá během pořadu. Lidé se svěřují spíše se svými příběhy než se složitějšími otázkami. Lidé se obracejí sami a převažuje kontakt přes neziskové organizace. Pan Novák říká, že bychom měli poskytovat tuto veřejnoprávní službu. Nevím, kolik je tady zástupců organizací, kteří pracují, nebo to jsou spíše jednotlivci, ale mělo by to tak být, že v popředí vašeho zájmu bude výhodná a pravidelná spolupráce s médii. Není to reklama jak se s oblibou říká, i když si média chtějí zaplatit jakoukoliv informaci o těchto aktivitách jako inzerci, odborníci doporučují jednat čestně, seriózně a otevřeně. Nikoho nepřesvědčíte, aby o vás psali, spolupráce by měla být obousměrná. Proč média potřebujeme? Protože máme hodně problémů, bez médií se o vás nebude vědět. Jde taky o to, posunout veřejné mínění, dosáhnout pozitivních změn. Apeluji

tedy na to nebát se, vystoupit a říct lidem o co nám jde, i když jste všichni moc zatížení. Teď to řeknu škaredě, ale každý podnik, který vyrábí nějaký výrobek, musí ho nabízet. Je to strašné srovnání, které se mi nelíbí, ale abyste dosáhli změny a pozitivního vnímání, musíte si odpracovat i tuto část. Celá řada organizací ve společnosti plní roli, že někdo zadarmo pomáhá, sami si musíte sehnat na tuto činnost peníze.

Propagovat svůj program a služby, aby se dostali k těm, co je potřebují. Získávali důvěru, informovali společnost, co tedy můžete dělat. Můžete vyrábět, připravovat nějaké pravidelné zprávy o vývoji, událostech, reakcích na nějaké společenské aktivita, opečovat důvod svého pozvání. Jak ta média pozvat a připravit zprávu. Vyhmátnout to, jak jít na trh. Napasovat svojí aktivitu na celostátní dění, aby tu zprávu mohli umístit v médiích a udělali jí atraktivní. i když to tak třeba není, děláte nějaký zábavný počin s dětmi, tak to zkusit, napasovat někam, že děláte služby pro děti. Vždycky je určitě nějaký důvod, že jste někam postoupili. S tím, co jsme si tu už řekli, že média zajímá, sport atd. Můžete pořádat tiskovky, setkání atd. Nebudou to po vás média chtít určitě naprosto profi. Je pro ně důležité si něco vyfotit, nabídnout příběh člověka se zkušeností, kterou budou moci popsat. Mám tu psanou tiskovou konferenci, ale teď to tu asi vypravovat nebudu, co musí obsahovat pozvánka, zeptám se kolik máme času.. ale asi to nebudeme rozebírat. Můžu jenom doporučit, jak dále o sobě můžete dát vědět. Velmi důležité webové stránky, i když existují informace, že na ně chodí jen určitá cílová skupina, tak i přesto je to určitě zajímavé. Potom můžete využívat webové stránky zřizovatelů, oslovit město, kraj, redakce, zpravodaje a napíšete. Bude chtít napsat pozvánku. Informujte, vysvětlujte, věnujte pozornost známým svých klientů, to je velká skupina. Pracujte se sponzoři, s mecenáši, pořádejte akce a setkání, a hodně toho, co bychom si mohli povídat. Možná někdy příště. Děkuji za pozornost a za pozvání.

Takže moc děkujeme a my jsme se teď domluvili, že program trošku zkrátíme, měla jsem vystupovat na závěr já s krátkou prezentací týkající se poradenství, ale myslím, že vše podstatné týkající se poradenství zaznělo. Pokud máte dotazy, máte prostor.

Dobrý den, já bych chtěl obecně nejdřív k diskriminaci něco a pak k médiím. Určitě všichni znáte kartu. To je jedna z největších diskriminací pro zdravotně postižené. Nejenom bankomaty, ale v zimním období se já na vozíku nikam nedostanu, protože oni neuklízí chodníky atd. To je jedna z věcí, ke kterým musíme mluvit. Další věc je diskriminace konkrétně elektronika. 90% našich lidí se k tomu nemá jak dostat. Na horách nemají přístup. Proto se snažím propagovat písemně, písemně. Přechíst si to, nevypadne mi elektrika. Dneska vidíte spolupráci s médii, jediné, kdo se dneska dostavil byl český rozhlas. Nikdo jiný o to neměl zájem, i když jsou spojené s dalšími organizacemi. Je to problém. Jinak můžu říct, že jsem paní Hanyšovou do toho zatáhl ještě v devadesátých letech, protože jsme dělali abilympiádu, doprovázela nás do Austrálie. S ní do dneška dodržuju kontakt. Děkuju.

Měla jsem to připravené, ale pak jsem zapomněla. Chcete-li od někoho poradit, tak se zeptejte právě pana Michala, protože to byl ten člověk, který si došel sám do rozhlasu a pořád tak nějak „otravoval“, když to řeknu škaredě, a poté jsme se začali problematice vozíčkářů věnovat, dostal se i do radioporaden, kde poskytoval různé informace lidem. Pro tu organizaci, pro kterou on tehdy pracoval, to bylo velmi důležité. Zatáhl nás i to abilympiád. Přístupem si uměl média opečovávat, dostávat informace a díky jemu se o spoustě věcí, začalo už tehdy mluvit. Souhlasím, Pan Hašto, je pro nás velmi cenný.

Prosila bych, paní magistro, nevím, kdo dělá korektury v novinách, ale těch gramatických chyb, kterých já tam najdu jenom při přečtení jednoho deníku je tolik, že je štěstí, že současná mládež má jiné zájmy, protože kdyby to měli číst, byli by z toho jeleni. Je to i v jiných formulacích. Když to vezmete v celém kontextu, je to o něčem jiném celý článek.

Samozřejmě já za to nemůžu, ale na jejich obhajobu bych chtěla říct jednu věc. Dnes už v médiích nejsem, ale 3x denně troják (sloupce) se musí nasázet, nalámat, udělat stránka, fotografie, ve třech lidech, sám člověk řídí fotografie, píše, musí to odejít do tisku. Měli jsme korektora, chodil pravidelně a během hodiny nám to přečetl, ale dneska na to absolutně nezbývá čas.

Pan Kratochvíl.

Já bych se chtěl zeptat, já jsem soukromá osoba provozuji web. ten web je docela úspěšný, i jsem archivovaný národní knihovnou. Mám problém v tom, že když napíši někam do médií, nebo televize, tak je to jako kdybych hrách na stěnu házel, prostě to vůbec neberou. Jak je donutit, aby aspoň odepsali „blbečku kašlem na tebe“..

narazil jste na úctu k člověku. Setkávám se sama s tím, že novináři, kterým rozesílám tiskové zprávy, ani neodpoví, když jim napíšu, aby potvrdili svoji účast. Já tomu nerozumím, já to sama o sobě dělám, ale opravdu nevím, proč tomu tak je, máte někdo nějakou radu? ... Vztít klacek.. Oni pak na tiskovku přijdou, ale z dvaceti pozvánek, ani jeden nepotvrdí účast. Dostávám 160 emailů .. to není v mých silách.

Já se taky domnívám, že novináři jsou velmi vytížení. Já s nimi někdy mám i dobré zkušenosti.

Pan Ing. Novák.

já bych chtěl říct, že mám špatné zkušenosti s tím, jak novináři popíší danou situaci. Napíšu článek, aniž by mě poprosili, abych si jej přečetl a řekl k němu svůj komentář.

Kolikrát píší úplně o něčem jiném. Když vyjde ten článek, tak se snažím aspoň zachránit ty poslední možnosti.

Já bych k tomu měl asi takovou radu. Myslím si, že novináři jsou hodně vytížení a proto, když jim dáte nějaký obsáhlejší text nebo podklady, tak oni to stručně přečtou a napíší několika sloupcový článku, který nemusí odpovídat realitě. Moje rada je, abyste se vždy snažili co nejstručněji popsat, to co potřebujete a případně poté k tomu dodat podklady, ale tu hlavní myšlenku popsat např. na půl stránky.

Jestli můžu. Vy nemáte nárok na korektury textu, který napíše novinář. Jednu dobu jsem to dělal. Dělal jsme např. rozhovor se starostou nějakého města. A oni nám ho poslali zpátky, neboť rozhovor poté nedával smysl. Dneska to novináři nedělají, není to ani jejich povinnost. Jakmile poskytnete novináři nějakou zprávu, tak si nikdy nemůžete být jisti s tím, co z toho udělají. Doporučuji být co nejvýstižnější a nejlépe emailem. Když například zavoláte telefonem, tak on si to nahrává, ale vznikne z toho, co jsem říkala, a on vám řekne, ale vy jste mi to tak řekl, ale neměl ste srovnané zřejmě myšlenky. Když je nějaký průšvih a už vás chtějí kritizovat, říká se tomu krizová situace, nemůžete zavřít dveře. Opět doporučuji mít připravenou 1-2 věty a neustále je opakovat, budou se vás snažit navést na to, co chtějí slyšet. Měla jsem tu připravený podklad pro zprávu. Podporuji pana kolegu, když píšete dlouhou zprávu, snažte se, aby to nejdůležitější bylo krátce shrnuto, a podrobnosti se rozvíjejí dále v tělu zprávu, ale to je dále na seminář.

Další dotazy?

Myslím, že pro naši práci, jsme zdravotně sociální pracovníci, odborné poradenství je to, co my děláme. Měla jste tam připravené ?? zajímalo by mě, lidi s postižením, postižení lidé, trápí je každého trošku něco jiného. Ta podstata je jinde než v tom, co jsme tady řešili.

Zkusím shrnout, co jsem měla v prezentaci.

Informace jsou velice různorodé. Uvádíme hlavně převládající oblast. Přejde k nám klient kvůli příspěvku na péči. Zjistíme, že nemá vyřešeny dávky z hmotné nouze, má problémy s bydlením, řeší nějaké právní záležitosti, řeší dluhy, půjčky. Dostaneme se k dalším věcem. Zjistíme, že hledá zaměstnání. Kdybych měla mluvit o tom, co řešíme velmi často, je to zpracování ?? Časté poradenství je co se týče příspěvků, dávek pro osoby se zdravotním postižením, pomoc při hledání zaměstnání. Ještě jsem k tomu chtěla říct, často se zmiňuje online poradny, elektronické poradenství, ale řada našich klientů jsou senioři nebo nemají přístup k počítači a je důležitá osobní návštěva v poradně a řada klientů preferují tištěné materiály, protože si to na internetu nenajdou. Je problém s dostupností poradny, v tuto chvíli jsme jediná poradna v kraji. V tuto chvíli je 72% našich klientů z Pardubich. Pro

pardubáky jsme snadno dostupní, přijedou hromadnou dopravou, ale z okrajových částí kraje jako je Česká Třebová nebo Choceňsko, tam už lidé jezdí mnohém méně, řešíme konzultace telefonicky nebo mailem. To, co říkala paní Mgr. Liedermanová, je důležité, aby poradny tvořily nějakou síť. Pomáháme Pardubicím a nejbližšímu okolí, ti jsou schopni nás navštívit. Dovolím si říct, že poradenství je poměrně komplexní a nezávislé. Úřady se mohou pokoušet tuto službu také suplovat, ale není zajištěna taková ta nezávislost. Nechci upozorňovat na náš úřad práce, mám s nimi dobré zkušenosti, ale stává se často, že úřednice odrazují klienty předem, že to nemá cenu. Myslím, že to není úplně správné. Měl by tu žádost podat na poradnu a nenechat se odradit. V tomhle směru máme více co nabídnout. Naše poradenství je komplexní. Když přijdete na úřad práce, poradí vám ohledně dávek. My poradíme také v sociálních záležitostech. V roce 2010 měla naše poradna 364 uživatelů za rok a 320 setkání. v roce 2011 to bylo 736 uživatelů, letos pouze za první čtvrtletí 233 uživatelů. U počtu setkání je to výraznější. V roce 2011 – 822, dostaneme se letos k patnácti stům setkání. Nárůst je obrovský, přijali jsme právníka. To se ukázalo jako velice dobrý krok. Jeho kapacita je v tuto chvíli nedostačující. Lidé si za ním zvykli chodit. Má tam význam osobní setkání. Klienti přijdou, vezmou si s sebou papíry, rozloží to na stůl. Internetová poradna osobní kontakt nenahradí. My nestíháme, snažíme se hledat prostředky na dalšího právníka od sponzorů, z města, kraje. Tímto bych svou informaci zakončila. Pokud se k nám budete chtít podívat, sídlíme v Pardubicích, ulice Boženy Němcové, číslo popisné 2625, můžete se obrátit přímo na mě. Můj email je pardubice@nrzp.cz Měli byste mít kontaktní údaje ve složce, kterou jste dostávali v úvodu. Ještě využiju prostor k jedné informaci, kterou taky zmiňuji při této příležitosti. Národní rada vydává občasník Mosty, nyní je v podobně časopisu, lidé si novou podobu chválí, najdete tam spoustu informací nejen z legislativy. Kdo budete mít zájem, nechte mi tady adresu, můžete Mosty dostávat do schránek. Pan hejtman v úvodu hovořil o ceně dubové křídlo, ve složce jste měli nominační formuláře, budeme rádi, když se nominací sejde co nejvíce. Můžete je nechávat u mě, hodit dole do schránky na našem regionálním pracovišti. Jakoukoliv formou se k nám dostanou, bude to mít úspěch. Slavnostní večer se bude konat 11. října. Chci ještě říct, že dnešní prezentace budou opět vyvěšeny na webových stránkách Pardubického kraje. Simultánní přepis tam vyvěsíme také, věřím, že nám ho přepisovatelé pošlou. Jménem Pardubické rady chci poděkovat sociálnímu odboru, sedí tady s námi paní Mgr. Fóglová, děkuji přepisovatelům a dobrovolnicím, které nám pomáhají. Poděkovala bych také vám účastníkům, že jste vydrželi až do konce a přeji šťastnou cestu domů.

Ještě jeden dotaz.

Chtěla bych poděkovat. Budeme na tom pracovat, spolupráce s centrem simultánního přepisu je výborná.